

W numerze

Zakróluję obfity sezon ogórkowy »6-7

Noc Świętojańska jako „ochrzczenie”
pogańskiego święta »11

Lato z ryzykiem urazów »16

Od 1 lipca będą kary za niechlujne
skrzynki pocztowe »17

Czwarte doroczne orędzie prezydenta Gitanasa Nausėdy

Fot. Robertas Dačkus, lrp.lt

We wtorek, 20 czerwca, w Sejmie RL prezydent Gitanas Nausėda wygłosił tradycyjne doroczne orędzie o stanie państwa. Głównymi tematami były sytuacja w regionie i konieczność wzmacniania bezpieczeństwa naszego kraju. »12-13

Igrzyska Europejskie w Krakowie otwarte!

»9

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Inflacja na Litwie zwolni. Gospodarka też

»18

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbiteżne z opinią redakcji.*

Redaktor dżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Komentarz dnia

Miałem zabawkę...

Aleksander Borowik

Lato to pora wietrze-
nia drogich i nietuzin-
kowych „zabawek” do-
rosłych, a konkretniej
ich właścicieli — mło-
dych mężczyzn.

I... coraz częściej
dochodzi do niebez-
piecznych zdarzeń z
udziałem tych drogich i
szybkich supermaszyn.
Pomarańczowy kabrio-
let na południowej ob-
wodnicy Warszawy do-
słownie wśliznął się pod
zderzak czarnego volvo.
Szwedzkie auto co praw-
da zahamowało, ale prze-
cież nie tak ostro, jak su-
gerował później pechowy
podpychacz! A czego
później nie potwierdzili
eksperti sądowi.

Kierowca Lamborghi-
ni Huracan Spyder (co za
idiotyczna nazwa — hu-

raganowy pająk...) naj-
prawdopodobniej więc
po prostu nie zachował
bezpiecznego odstępu od
poprzedzającego go auta
i będzie sam opłacał nie-
tani chyba remont swo-
jej „zabawki”.

Gdzie leciał „hura-
gan”? Tak się śpieszył na
randkę? No, widocznie
chciał się popisać przed
miłą, ale wśliznął się
nie pod tę kieckę. Moc
go przerosła...

Lamborghini Huracan
Spyder — 175 000 euro;
„Setka” w 3,5 sekundy...

„Ueee, tato, kupisz mi
nową zabawkę?!” ■

Podziękowanie Nauczycielom

Nadszedł czas festiwalu czarujących kwiatów,
Zasianych w rodzinnym progimnazjum przed wielu laty.
Wśród wielobarwnych, zapachowych kompozycji
Uwagę przykuwają solidne ośmioletnie ekspozycje.
Właśnie dla tych — już dorosłych, fakturowych sadzonek
Brzmi ostatni, wspomnieniami przesiąknięty dzwonek.
Niepowtarzalne perełki uwiecznione w szkolnym albumie
Ozdabiają serca ogrodników niewątpliwą dumą
I uściskają ich szczerymi słowami podziękowania
Za troskliwą opiekę we wszystkich fazach niełatwego dorastania:

Niech hojny nasz rozkwit wynagrodzi cały trud i poświęcenie,
Profesjonalizm, stanowczość, pozytywne nastawienie.
Życzymy niezłomności w dalszym prowadzeniu ogrodu.
Wiemy, że dla Was to nie tylko wykonywanie wybranego zawodu,
To niezmiernie ważna misja, wewnętrzne powołanie,
Ciągłe doskonalenie się, nowatorskie, niesztaampowe rozwiązania.

Niech więc nigdy nie zabraknie żyznej gleby, roztropnego światła,
Waleczności w obronie od szkodników, niespokojnych wiatrów...
Przenikliwości w odkrywaniu nawet głęboko drzemiących potencjałów,
Zmotywowanych wychowanków, wzorujących się na właściwych ideałach...

Przepraszamy za wszystkie niewinne żarty, figle i psoty,
Niech odejdą w niepamięć sprawione trudności i kłopoty,
A zostaną tylko ślady naszych szczerych uśmiechów
I bezgranicznie wdzięcznych głosów doniosłe echo.

**Wychowankowie klas 8-ych
Progimnazjum im. Jana Pawła II**

Dzisiaj, 22 czerwca, o godz. 18.30 na drugiej plaży w Wołokumpiach startuje Wileński triathlon. Uczestnicy będą musieli przepłynąć 200 m po rzece, przejechać rowerem 10 km i przebiec 2,5 km **Fot. Saulius Žiūra, vilnius.lt**

Dokąd na Jana w Wilnie?

Wilnianie będą mogli świętować najkrótszą noc w roku w ośmiu dzielnicach miasta. Samorząd zaprasza mieszkańców i gości Wilna do zabaw przy ogniskach świętojańskich w parku w Werkach, w Rybiszkach, nad jeziorkiem Šeškiuko w dzielnicy Szeszkinia, nad Wilię w pobliżu centrum wystawowego Litexpo, do

parku Gerovės w Nowej Wilejsce, do skweru na Wilczej Łapie, na plażę w Żyrmunach oraz do podwórka biblioteki w Grzegorzewie.

We wszystkich tych miejscach na wilnian będą czekały atrakcje w postaci zawodów sportowych, występów muzycznych, pleceni wianków, loterii fantowych, wspólnych ognisk i in.

Tak w Żyrmunach na Janów i Janiny oraz pozostałych gości czekają imponujące pokazy ognia. W Grzegorzewie — pogańskie obrzędy. W Nowej Wilejsce ma odbyć się duży koncert na żywo. W Leszczyniakach, nieopodal Litexpo, odbędzie się „koronacja” Janów i Janin. ■

Inf. na podst. vilnius.lt

Z okazji dnia imienin

Szanownej Pani Wandzie Krawczonok

prezes AWPL-ZChR oddziału m. Wilna, wiceprezes AWPL-ZChR

wiązankę najpiękniejszych kwiatów wraz z najserdeczniejszymi życzeniami: niezawodnego zdrowia, szczęścia rodzinnego, wielkiej radości czerpanej z tych najdrobniejszych spraw, miłości i szacunku najbliższych osób, wytrwałości, energii w realizowaniu swych marzeń, zadowolenia z tego, co Pani robi.

Radości z daru cieszenia się każdym następnym dniem, a także siły do pokonywania wszelkich trudności.

Łaska Boża niech Dzień imienin opromieni,
A błogosławieństwo Boże każdy smutek w radość zamieni.

Życzenia składają prezes i członkowie koła AWPL-ZChR im. Tadeusza Konwickiego

Imieniny

22 czerwca

Achacjusza, Agenora, Albana, Eberharda, Flawiusza, Innocentego, Jana, Paulina, Tomasz

23 czerwca

Agrypina, Albina, Anny, Atanazego, Józefa, Marii, Sydonii, Wandy, Zenona

Cytat dnia

„Polska już udowodniła swoje zaangażowanie na rzecz pomocy Ukrainie, poszkodowanej w wyniku rosyjskiej agresji; możemy też odegrać wiodącą rolę w powojennej odbudowie tego państwa” — zadeklarował w środę szef MSZ RP Zbigniew Rau podczas rozpoczętej w Londynie konferencji poświęconej wsparciu Ukrainy.

Liczba dnia

227 mln euro — tyle wyda za 15

pociągów elektrycznych litewska spółka kolejowa „LTG Link”. Producentem pociągów jest polska firma „Stadler Polska”.

Duchniewicz ogląda się na repatriantów

Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz zapowiada ułatwienie integracji dla powracających z zagranicy. Planuje się stworzenie podstopy z informacjami dla powracających oraz większą liczbę miejsc pracy i rozwój placówek edukacyjnych. Duchniewicz zamierza rozmawiać z lokalnymi firmami i poszukiwać „ambasadorów” za granicą. Dzieci obywateli mieszkających za granicą mają mieć zaproszenia na kolonie letnie. Przygotowywany został też „pakiet nowego mieszkańca” z niezbędnymi informacjami. Planuje się również rozszerzenie staży i ułatwienia studiowania za granicą.

„Dotychczas w naszym rejonie ten temat nie był wystarczająco rozwijany. Jesteśmy rejonem rosnącym, im dalej, tym bardziej będziemy oferowali mieszkającym tu ludziom większe możliwości zatrudnienia, nauki, rekreacji, sportu i działań twórczych” — skomentował mer Duchniewicz.

Ustawa o cenach skupu mleka dopiero na jesień

Sejmowa Komisja Spraw Wsi zawiesiła obrady nad ustawą o cenach skupu mleka. Projektem zajmie się ponownie jesienią. Konieczna jest ekspertyza projektu. Członkowie komisji szukają kompromisu. Organizacje rolnicze nie popierają projektu, który nie chroni producentów mleka. Minister ostrzegł przed brakiem mleka w sklepach i spadkiem cen. Projekt ustawy dotyczy regulacji cen mleka i premii dla producentów. Przetwórca nie może jednostronnie zmieniać umowy lub obniżać cen. Przed zakupem mleka należy ocenić jego jakość. Obecnie 90 proc. mleka przetwarza pięć największych grup.

Ptasia grypa już dotarła do Wilna

W rejonie łódzieskim, oniksztynskim oraz w Wilnie wykryto nowe przypadki ptasiej grypy. Według Departamentu Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa, na podstawie informacji z Ministerstwa Rolnictwa RL, 11 zwłok mew znaleziono w rejonie łódzieskim, we wsi Tūriškiai, w pobliżu zbiornika wodnego, pięć zwłok mew znaleziono na polu w pobliżu kałuży we wsi Bičionys, w rejonie oniksztynskim, a jedno zwłokę znaleziono na dachu domu w Wilnie. Badanie wykazało ptasią grypę.

Państwowa Służba Żywności i Weterynarii już wcześniej podkreślała znaczenie ścisłej higieny osobistej w kontakcie z dzikimi ptakami oraz unikania miejsc, w którym przebywa ptactwo domowe, które może być potencjalnym nosicielem wirusa. Zaleca się, aby w miarę możliwości przykryć kurnik lub lokalizację, aby wyeliminować możliwość kontaktu z dzikimi ptakami, przechowywać paszę dla ptaków w pomieszczeniach zamkniętych i nie używać otwartych zbiorników wodnych do pojenia drobiu.

Służba Żywności i Weterynarii będzie „dekorumpowana”

Ministerstwo Rolnictwa (ŽŪM) zaproponowało reorganizację Państwowej Służby Żywności i Weterynarii (VMVT), aby demonstrować strukturę podatną na korupcję. Ekspertcy zalecili zmiany w strukturze służby. Reforma ma zwiększyć przejrzystość, jakość i dostępność usług VMVT. Projekt zakłada oddzielenie nadzoru od usług, centralizację systemu oceny ryzyka, a także centralizację inspekcji i rozpatrywania skarg. Reforma przyczyni się do poprawy otoczenia biznesowego. Celem jest też poprawa warunków pracowniczych. Obecnie średnie wynagrodzenie u 80 proc. pracowników wynosi ok. 1000 euro, planuje się podniesienie wypłat specjalistom.

Ogłoszono konkurs na szefa służby po zarzutach korupcyjnych wobec poprzedniego dyrektora.

Litewska firma zaopatrzy polskie Żabki w prąd

Litewska firma zarządzająca zieloną energią Modus Asset Management będzie dostarczała przez 10 lat do sklepów Żabka w Polsce energię elektryczną. Przez cały ten okres energia ma być dostarczana wg stałej ceny. Umowa PPA (czyli umowa kupna energii) między litewską a polską firmą jest największą tego typu umową w Polsce. Modus Asset Management planuje wzmocnić swoją pozycję w segmencie umów PPA, które pozwalają na bezpośrednią sprzedaż energii. Umowa pomoże Żabce zdwersyfikować źródła energii i zredukować emisję gazów cieplarnianych. Modus Asset Management ma również kontrakty na dostawę energii elektrycznej na Litwie dla klientów takich jak Hanner i Circle K.

Benkunskas: budowa stadionu w Wilnie rozpoczęta

Valdas Benkunskas, mer Wilna, ogłosił, że Budowa Stadionu Narodowego w stolicy już trwa. Prace rozbiórkowe i oczyszczanie terenu zostały wykonane, a obecnie trwa transport ziemi i próbne wbijanie pali. Wykonawcą budowy była firma Veikmēs Statybā, ale podnieśli koszty o jedną trzecią, dlatego deweloper BaltCap poszukuje innego wykonawcy. Podpisana w październiku 2021 r. umowa koncesyjna weszła w życie w lipcu poprzedniego roku, zakładając budowę stadionu piłkarskiego na 15 tys. miejsc wraz z wielofunkcyjnym kompleksem sportowym spełniającym standardy UEFA do kwietnia 2025 r. Całkowita wartość podpisanej na 25 lat umowy wynosi 280 mln euro, z czego 160 mln euro pochodzi z funduszy miejskich i ministerialnych, a koncesjonariusz otrzyma około 120 mln euro za usługi w trakcie trwania umowy.

Wileński transport publiczny przechodzi na rozkład letni

Od dnia 24 czerwca wileński transport publiczny przechodzi na letni rozkład jazdy. Zmieni się nie tylko czas przyjazdów, ale także same marszruty. Zmianie ulegną rozkłady wszystkich autobusów (pośpiesznych i nie) oraz trolejbusów — 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 73, 74, 76, 78, 82, 87, 89, 114, 115, 116, 118, 119, 122. Z kolei trasy zmienią się następująco:

- trasa autobusu 1 od lotniska przedłużona do drogi Rodūnios, autobusy zatrzymają się dodatkowo na przystankach „Rodūnios kelias”, „Paštas”, „Rodūnios sodas”;

- autobus 4 nie pojedzie drogą Rodūnios i nie zatrzyma się przy przystankach „Rodūnios kelias”, „Paštas”, „Rodūnios sodas”;

- 89 autobus nie będzie jechał ulicą Powstańców (Sukilėlių), Ross, ale pojedzie ulicą Drujos, zatrzyma się przy przystanku „Gervėčių” przy ulicy Drujos. Autobusy nie zatrzymają się na przystankach „Balstogės”, „Rasų kapinės”, „Ramybės”;

- 16 trolejbus będzie jeździł do godz. 21, a po godz. 21 autobusy 2G będą zatrzymywały się na każdym przystanku trolejbusu 16;

- 69 autobus nie będzie jechał ulicą Stanevičiaus, odnowiona trasa tej ulicy ponownie zostanie oddana do użytku od 1 września;

Więcej informacji na temat zmian można znaleźć pod adresem arcg.is/09Kqyv.

Władze zachęcają też, aby śledzić zmiany w czasie rzeczywistym na takich aplikacjach, jak JUDU, m.Ticket, Trafi i Google Maps. W 2022 roku z transportu publicznego w Wilnie skorzystało 170 tys. pasażerów.

Dołącz do walki z legionellą. Odkręć kran i nie parz się

AB Wileńskie Sieci Ciepne (Vilniaus šilumos tinklai, VŠT) w dniach 21-22 czerwca podnosi temperaturę w sieci ciepłowniczej, umożliwiając administratorom i wspólnotom mieszkalnym przeprowadzenie profilaktyki przeciwko legionellozie. Liczba przypadków legionellozy w Wilnie w pierwszych 5 miesiącach tego roku wyniosła tyle, ile wyniosła w całym 2022 r. Bakterie legionella rozmnażają się w temperaturze 20-50 st. C i giną powyżej 65 st. C, dlatego dezynfekcja termiczna jest zalecana. Mieszkańcy powinni na 5 minut odkręcić wszystkie kran i zawory w domu, włączając prysznic — i pozwolić gorącej wodzie spłynąć.

Szpitala w czasie szczytu NATO będą pracowały normalnie

Podczas szczytu NATO w Wilnie w dniach 11-12 lipca cztery główne szpitale w Wilnie i Kownie będą dostępne dla uczestników szczytu, ale nie będzie ograniczeń dla mieszkańców Litwy. Szpitale zwiększyły gotowość — ale nie opóźnią usług dla mieszkańców, choć ci powinni uwzględnić ograniczenia w ruchu drogowym. Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie nato.vilnius.lt. W czasie szczytu usługi medyczne zapewnią cztery szpitale: dwa w Wilnie i dwa w Kownie.

Bank Litwy chce rezygnacji z jedno- i dwucentowych monet

Bank Litwy proponuje zniesienie monet jedno- i dwucentowych oraz zaokrąglenie cen do pięciu eurocentów od maja 2025 r. wraz z wprowadzeniem inteligentnych kas fiskalnych. Około 70 proc. tych monet nie wraca do obiegu. Zaokrąglenie miałyby obowiązywać tylko przy płatnościach gotówkowych i dotyczyć ostatecznej kwoty koszyka zakupów. Nie dotyczyłoby transakcji między przedsiębiorstwami ani sprzedaży online. Zaokrąglenie jest już stosowane przy płatnościach za paliwo na Litwie oraz w sześciu innych krajach UE.

Pułk Kalinowskiego przeprowadził akcję propagandową na granicy

Białoruski Pułk Kalinowskiego (biał. Połk imia Kastusia Kalinoŭskaha) walczący z rosyjskim okupantem na Ukrainie (przyopuszczalnie) 19 czerwca przeprowadził akcję psychologiczną na granicy białorusko-ukraińskiej. Włamał się do systemów nagłośnienia i puścił przygotowaną wcześniej odezwę do białoruskich strażników granicznych.

„Białorusini, ta władza zniewoliła nasze życie, naszych dzieci i naszych wnuków. Nie znają oni niczego innego prócz dyktatury Łukaszenki, nie wiedzą, że można żyć w kraju, gdzie kwitnie wolność, a nie propaganda i kłamstwo” — grzmiało z głośników, a strażnicy graniczni wpadali w widoczną frustrację.

„Dyktatura Łukaszenki kończy się. Każdy kto przyczynił się do zniewolenia narodu białoruskiego, poniesie kary” — słyszymy na nagraniu, po czym następuje krótka pauza.

„Żołnierze Pułku Kalinowskiego przelewają krew i idą ku zwycięstwu. Każdy, kto podniósł rękę na Białorusina, poniesie karę” — potwierdził raz jeszcze głos z głośników.

Pułk Kalinowskiego jest formacją zbrojną, która posiada własne biuro polityczno-informacyjne, współpracuje ze wszystkimi demokratycznymi środowiskami Białorusinów. Zapowiada siłowe wyzwolenie Białorusi od rosyjskich i podległych Łukaszence wojsk.

Pułk odwołuje się do dziedzictwa powstańców styczniowych, w szczególności do Konstantego Kalinowskiego, który jest bohaterem narodu litewskiego, polskiego oraz białoruskiego.

Str. opr. A. Klonowski na podst. BNS, PAP, vrsa.lt, inf.wł., mat.pras.; Fot. VRSA/URM, ELTA, vilnius.lt, Połk Kalinoŭskaha;

Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem: a.klonowski@kurierwilenski.lt

Zakróluję obfity sezon na ogórki, którego... bardzo nie lubią dziennikarze

Aleksander Borowik

Sielanka trwa najczęściej tylko przez pierwsze dwa tygodnie sierpnia. Wtedy warzywa rosną jak na drożdżach, zbiera się je nawet co drugi dzień.

Po piętnastym jednak zwykle noce robią się zimne, a razem z ochłodzeniem nadciągają kłopoty. Rośliny zaczynają żółknąć, usychają liście. Początkowo ogórki jeszcze walczą. Kwitną i dojrzewają, jednak są coraz mniej dorodne.

W KOŃCU KAPITULUJĄ....

Przyczyną tych kłopotów jest zjadliwy grzyb wywołujący chorobę zwaną mączniakiem rzekomym. To zarazek włośzcęga. U nas jest mu za zimno, trzyma się więc z daleka. Czekają na lato, a zwłaszcza jego końcówkę, gdy noce robią się wilgotne. Przybywa wtedy niesiony wiatrem znad Niemiec i Czech. Mrowie zarodników pustoszy rabaty. Chyba że w porę weźmiemy sprawę w swoje ręce.

DLACZEGO OGÓRKI SĄ GORZKIE?

Kilka rad do wykorzystania w przygotowaniach do następnego ogórkowego sezonu. Dotyczą gorzkich owoców. Jeśli ktoś ma z tym problem, to znak, że wybrał złą odmianę albo że rośliny żyją w stresie.

Czasami ogórki się buntują przeciwko złym warunkom uprawy i... gorzknieją. Problemy zaczynają się po suszy, zimnie, długotrwałych upałach. Czarę goryczy przepelnia splot różnych okoliczności.

A więc na ogórkowe stropy mamy taki sam wpływ jak na pogodę, czyli niewielki. Na wszelki wypadek jednak, gdy sucho, podlewajcie je deszczówką ogrzaną słońcem, a w czasie majowo-czerwcowych chłódów okrywajcie agrowłókniną.

Dla ogrodników sezon ogórkowy to czas zbierania, kiszenia i robienia zapasów! Z kolei nie cierpią go dziennikarze, bo dla nich oznacza to totalną posuchę wiadomości...

W tym roku spodziewany jest królewski sezon ogórkowy!

Fot. Marian Paluszkiwicz

UWAGA NA KSIĘŻYC!

Do kiszenia i na zimowe przetwory nadają się warzywa zbierane między nowiem a pełnią Księżycy. Kiedy Księżyc ubywa, ogórki lepiej przeznaczać na mizerię. I do każdego słoika — oprócz kopru, czosnku i chrzanu — koniecznie dodawajcie gałązki świeżych ziół. Tymianek, cząber czy bazylię dają wyjątkowy aromat.

ŻEBY NIE GORZKŃIAŁY

Po pierwsze, zbierajcie je rano, zanim warzywa wytworzą pod wpływem słońca goryczkę.

Po drugie, podlewajcie ciepłą, ogrzaną przez słońce wodą, bo w upalne dni nie znoszą zimnych prysznicy.

Po trzecie, po suszy nie podlewajcie za mocno. Na koniec zrywajcie delikatnie, dotykając tylko ogonków; starajcie się nie zgniatać owoców.

OGÓREK JEST KAPRYŚNY...

Potrzebuje urodzajnej i dobrze nawiezionej ziemi, zacisznego kąta, systematycznego odchwasczania i ściółkowania, ciepła i wilgoci.

Po zerwaniu najlepiej go szybko zjeść, nawet taki na mizerię może leżeć tylko kilka dni, bo więdnie i robi się pusty w środku. Ogórki kisimy zaraz po zerwaniu!

ŻEBY BYŁY TWARDE I CHRUPKIE!

Jak kisić ogórki, żeby były twarde? Jedni wkładają do każdego słoja liście dębu, chrzanu, czarnej porzeczki.

Drudzy — liście winogron wraz z owocami.

Na pewno warto ogórki przed kiszeniem namoczyć przez kilka godzin w lodowatej, krystalicznie czystej wodzie; stwardnieją nawet te lekko podwiędłe.

7.>>

6.>>

Najlepsza na przetwory jest sól niejodowana. Ogórki są dzięki niej smaczne i chrupiące!

KISZONE Z WINOGRONAMI

Składniki na szeroki słoik 900 ml.

Weź:

- 7–8 niewielkich ogórków (najważniejsze, by były ze sprawdzonego źródła, a najlepiej z własnego ogrodu; idąc na bazarek, warto mieć przy sobie nożyk, by przed zakupem przeciąć jednego wzdłuż i sprawdzić, czy w przestrzeniach między pestkami nie ma „luzu”, który dowodzi, że ogórki zerwano kilka dni temu. Mają być zwarte i jędrne!
- 6–7 owoców czerwonych winogron
- 2 ząbki czosnku
- kawałek korzenia chrzanu (wielkości palca)
- kilka ziaren ziela angielskiego
- 3–4 liście laurowe
- 1–2 gałązki kopru
- 3 liście winogron.

Słoiki, w których będziesz kisić ogórki, musisz wyparzyć, a wieczka sprawdzić, czy nie odstają lub nie złapały gdzieś rdzy. Najlepsze są słoiki z gumką, tzw. weki. Ogórki dokładnie wyszoruj i wysusz papierowym ręcznikiem.

Układaj pionowo, jaśniejszą stroną do góry, „dupką” do dołu. W wolne przestrzenie powkładaj

obrany czosnek, chrzan i owoce czerwonych winogron — zapewnią jędrność, chrupkość oraz odpowiednią kwasność.

Na wierzchu ułóż koper i przykryj liśćmi winogron. Zalej przegotowaną wodą z solą (łyżka na litr), wsyp kilka kuleczek białej gorczycy. Zamknij słoik i odstaw w ciepłe miejsce na 4 dni. Potem sój przestaw do większego naczynia z zimną wodą na blisko pół godziny.

Po kilku dniach kiszenia, gdy są już wystarczająco smaczne i chrupkie, słoje zanurza się w lodowatej wodzie. Niska temperatura zatrzymuje pracę bakterii, dzięki czemu ogórki zachowują wyjątkowy smak do czasu, gdy zimą wyciągniemy je ze słoików.

DZIENNIKARZE ICH NIE LUBIĄ...

Sezon ogórkowy odnosi się do okresu, kiedy w mediach pojawia się mniej istotnych wiadomości i wydarzeń, a dziennikarze mają trudności z wyszukaniem ciekawych tematów do poruszenia.

Ten okres jest zazwyczaj obserwowany w czasie wakacji letnich, kiedy życie polityczne i gospodarcze zwalnia, a ludzie skupiają się na odpoczynku.

Termin „sezon ogórkowy” wziął się stąd, że ogórki są warzywami, które tradycyjnie zbiera się latem, a ich przygotowanie nie wy-

maga wiele pracy czy uwagi. Podobnie jak ogórki, wiadomości publikowane w czasie sezonu ogórkowego są często mniej istotne i ważne, niż te pojawiające się w innych porach roku.

REKORD GUINNESSA

Największy i najdłuższy ogórek na świecie został wyhodowany w 2010 roku przez chińskiego rolnika Akele Hi, dzięki wykorzystaniu domowego obornika. Chiński ogórek mierzył 170 cm długości i ważył aż 69 kg!

Co prawda, podawane w Internecie informacje nie są spójne, bowiem w innych źródłach się wskazuje, że w 2015 r. największy i najcięższy ogórek na świecie — o wadze 12,9 kg — wyhodował Brytyjczyk David Thomas. Warto dodać, że najcięższy ogórek olbrzym to, jak się okazuje, nie jedyny rekord w rękach Davida. Ten ambitny farmer jest także rekordzistą w kategorii „najcięższy pasternak”. Zaprezentowany światu w 2011 r. pasternak ważył, bagatela, aż 7,88 kg! Warto również dodać, że w 2014 r. David ustanowił rekord Wielkiej Brytanii, hodując gigantyczną kapustę o wadze 56,4 kg.

***

Co ciekawe, pierwsze ogórki hodowane były w Indiach już 2000–3000 tysięcy lat p.n.e.!

Uwaga, konkurs dla czytelników „Kuriera Wileńskiego”. Temu, kto zaproponuje dobry temat, dam kosz ogórków! Fot. v-turgus.lt

Dowcip ogrodniczy

Pewna kobieta hodowała pomidory. Niestety, choć były bardzo smaczne, nie mogły nabrać koloru. Zazdrościła sąsiadowi, którego pomidory kusiły zza płotu piękną czerwienią. Pewnego dnia poprosiła go o zdradzenie ogrodniczego sekretu.

— To proste — tłumaczy sąsiad.

— Dwa razy dziennie obnażam się w obecności moich pomidorów, a one... czerwienią się ze wstydu!

Kobieta postanowiła wypróbować ten sposób w swoim ogrodzie. Po tygodniu sąsiad zaczepia ją i pyta, czy pomidory nabrały koloru.

— Nie... — odpowiada. — Ale niech pan tylko spojrzy, jakie mi w tym roku ogórki wyrosły!

Jakie kroki należy wykonać przy renowacji budynku mieszkalnego?

Na Litwie od 2013 r. ponad 3,5 tysiąca mieszkańców bloków skorzystało z programu ich renowacji (modernizacji). Widząc korzystne przykłady, coraz więcej mieszkańców decyduje się również spróbować korzyści płynących z renowacji. Co jest ważne, aby ją rozpocząć i zrealizować?

Renowacja może być zainicjowana przez samych mieszkańców, w którym to przypadku za proces staje się odpowiedzialny zarządca budynku. Może to być zarówno przewodniczący wspólnoty, osoba fizyczna reprezentująca wspólnotę mieszkańców lub osoba upoważniona przez firmę zarządzającą budynkiem.

PROCES ROZPOCZYNA SIĘ OD ZEBRANIA WŁAŚCICIELI

Pierwszym krokiem w kierunku remontu jest zebranie właścicieli mieszkań w budynku mieszkalnym, odnośnie którego omawiane są możliwości modernizacji budynku i udzielane są odpowiedzi na pytania mieszkańców dotyczące remontu.

Organizator musi powiadomić o zebraniu z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem. Ważne jest, aby pamiętać, że zawiadomienie musi zawierać dane organizatora, datę, godzinę i miejsce spotkania oraz porządek obrad. Zawiadomienie powinno również wskazywać, w jaki sposób właściciele mieszkań mogą uzyskać dostęp do dodatkowych informacji oraz termin składania sugestii i pytań.

KWESTIE FINANSOWANIA SĄ KLUCZOWE

Kolejnym ważnym szczegółem, który organizator powinien wyjaśnić podczas spotkania, są warunki finansowe remontu budynku. Mieszkańcy muszą być świadomi, jakie wsparcie może zapewnić państwo, komu przysługuje 100 proc. kompensacji i innych szczegółów finansowania. Po spotkaniu

Renowacja bloków wielomieszkańczych na Litwie. Fot. z archiwum APVA

organizator musi sporządzić protokół z podjętych decyzji zgodnie z wymogami prawnymi.

Aby upewnić się, że mieszkańcy jak najlepiej rozumieją wszystkie finansowe szczegóły spotkania i uzyskać odpowiedzi na wszystkie ważne pytania, można zaprosić przedstawiciela Agencji Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA) lub nawet specjalistów z instytucji finansowej.

ZAINICJOWAĆ MODERNIZACJĘ MOŻE TAKŻE SAMORZĄD

Samorząd również może zainicjować modernizację bloku mieszkalnego, typując najbardziej energochłonne bloki mieszkalne. Oczywiście samorząd musi powiadomić właścicieli mieszkań w budynku o propozycji renowacji i uzyskać ich zgodę, po czym wyznacza się administratora projektu — organizację non-profit lub inną spółkę podległą samorządowi.

Zarówno w przypadku inicjatywy mieszkańców, jak i samorządu, modernizacja może rozpocząć się tylko wtedy, gdy zgodzi się na nią 55 proc. właścicieli mieszkań w budynku. Jeśli renowacja jest inicjowana przez

mieszkańców, którzy zgodzili się na jej rozpoczęcie, muszą oni wybrać administratora projektu, który jest odpowiedzialny za nadzorowanie postępów wszystkich etapów renowacji oraz za komunikację z wykonawcami, nadzorcami technicznymi, władzami publicznymi i samymi mieszkańcami.

TYLKO PROJEKTY SPEŁNIAJĄCE KRYTERIA KWALIFIKUJĄ SIĘ DO FINANSOWANIA

Budynki wielomieszkańcze z co najmniej trzema mieszkaniami, które zostały zbudowane zgodnie ze specyfikacjami technicznymi obowiązującymi przed 1993 r., kwalifikują się do udziału w programie renowacji (modernizacji) budynków wielomieszkańczych i wsparcia państwa.

Ustawa o państwowym wsparciu renowacji (modernizacji) budynków wielomieszkańczych stanowi, że wsparcie jest przyznawane budynkom, które po renowacji osiągają klasę energetycznej B lub wyższą i które po renowacji oszczędzają co najmniej 40 proc. kosztów energii cieplnej. Obiekty dziedzictwa kulturowego muszą osiągnąć oszczędność energii na poziomie co najmniej 25 proc.

Do października mieszkańcy zachęca się składać wnioski o renowację swojego bloku mieszkalnego, osiągnięcie klasy energetycznej co najmniej A i zmniejszenie zużycia energii cieplnej o co najmniej 40 proc. Ekspertki zalecają, aby nie zwlekać.

Kotryna Grušauskaitė

Zam. 2084

apva Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra

Projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Igrzyska Europejskie w Krakowie otwarte!

III Igrzyska Europejskie Kraków – Małopolska 2023 będą rekordowe — po raz pierwszy weźmie w nich udział aż 7 tys. sportowców z 48 krajów. Wydarzenie zainaugurowane zostało w środę 21 czerwca na Stadionie Miejskim im. Henryka Reymana w Krakowie z udziałem prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Punktem kulminacyjnym wydarzenia było zapalenie znicza z Ogniem Pokoju, który 3 kwietnia prezydent Duda odebrał w Rzymie. Przez ostatni miesiąc ogień krążył po Polsce.

Reprezentacja Polski liczy 370 zawodniczek i zawodników, najczęściej w historii startów w zawodach multidyscyplinarnych. Barw Litwy podczas Igrzysk Europejskich będzie bronić 131 zawodników w różnych dyscyplinach sportowych. To zespół bijący rekordy. Cztery lata temu na Igrzyskach w Mińsku Litwę reprezentowało 72 sportowców.

Sportowcy będą rywalizować w następujących dyscyplinach: łuczniczość, lekkoatletyka, badminton, koszykówka 3×3, plażowa piłka nożna, plażowa piłka ręczna, boks, breakdance, kajakarstwo, szermierka, zapasy judo, karate, kickboxing, pięciobój nowoczesny, biegi górskie, tenis padłowy, rugby-7, strzelectwo, skoki narciarskie, wspinaczka, tenis stołowy, taekwondo, tenis ziemny, triathlon.

Na Igrzyskach Europejskich w Krakowie reprezentować nasz kraj będzie najlepsza na Litwie breakdancerka Dominika Baniewicz, 16-letnia Polka z Wilna. Ma już na swym koncie tytuł mistrzyni Europy i wiele prestiżowych nagród wygranych na całym świecie, występy w USA, Japonii, Korei Płd, Europie. Zdobyła już ponad 30 pierwszych miejsc na międzynarodowych zawodach, ostatnio zaś triumfowała w międzynarodowych igrzyskach w Tokio.

Zmagania sportowe odbędą się na 25 arenach w 13 polskich miastach.

„Stawiamy sobie ambitne cele. Liczymy na wygraną klasyfikacji medalowej” — zadeklarował minister sportu i turystyki Polski Kamil Bortniczuk.

Rywalizacja w niektórych dyscyplinach trwa już od wtorku — tego dnia ruszyły zmagania w piłce ręcznej plażowej i lekkiej atletyce.

Podczas ceremonii otwarcia Igrzysk Europejskich na uroczystej paradzie flaga Litwy zostanie powierzona koszykarce Kamilė Nacickaitė oraz kajakarzowi Henrikasowi Žustautasowi **Fot. V. Dranginis, Itok.lt**

W poprzednich dwóch edycjach Igrzysk Europejskich Polacy wywalczyli 34 medale. W 2015 r. w Baku — 20, w tym dwa złote, a cztery lata później w Mińsku — 14, z czego trzy złote.

Reprezentanci Litwy przywieźli z Baku dwa złote, jeden srebrny i cztery brązowe medale. Z Mińska litewska ekipa przywiozła dwa srebrne medale i jeden złoty, który zdobył Robert Tworogal.

Program składa się z 29 dyscyplin. Rywalizacja w 12 (badminton, BMX, judo, kolarstwo górskie, lekkoatletyka, pływanie artystyczne, pięciobój nowoczesny, skoki do wody, slalom kajakowy, sprint kajakowy, szermierka i tenis ziemny) będzie się jednocześnie toczyć o medale mistrzostw Europy.

W 19 (badminton, boks, breaking, BMX, judo, kolarstwo górskie, koszykówka 3x3, lekkoatletyka, łuczniczość, pięciobój nowoczesny, pływanie artystyczne, rugby 7, skoki do wody, slalom kajakowy, strzelectwo, szermierka, tenis stołowy, taekwondo i triathlon) zawody będą mieć rangę kwalifikacji do igrzysk olimpijskich w Paryżu w 2024 r.

Pozostałe dyscypliny: kickboxing, muaythai, padel, piłka nożna plażowa, piłka ręczna plażowa, wspinaczka sportowa i skoki narciarskie mają status dyscyplin programowych.

Miastem-gospodarzem igrzysk jest Kraków. Ponadto zawody zagospodarują w Krynicy-Zdroju, Krzeszowicach, Myślenicach, Nowym Sączu, Nowym Targu, Oświęcimiu, Tarnowie i Zakopanem, a także w Bielsku-Białej i Chorzowie oraz w Rzeszowie i we Wrocławiu.

Z tegorocznej imprezy wykluczeni zostali sportowcy z Rosji i Białorusi — krajów biorących udział w agresji na Ukrainę.

Maskotkami igrzysk są Smok Krakusek i Salamandra Sandra. Zmagania sportowców potrwać do 2 lipca. ■

**Opr. Anna Pieszko
na podst.: PAP, Itok.lt, inf. wł.**

21 czerwca – dzień troski o bezpieczeństwo kierowców

Dzień 21 czerwca Europejska Federacja Pracowników Transportu (ETF) obwołała pierwszym Dniem Świadomości na temat zmęczenia kierowców. Celem tej akcji jest zwrócenie uwagi na krytyczne warunki pracy kierowców oraz ich polepszenie.

Honorata Adamowicz

Tomas Tomilinas, wiceprzewodniczący Związku Demokratów „W imię Litwy” w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że w najgorszej sytuacji znajdują się obecnie kierowcy tirów.

— Gdy słyszymy o wypadkach drogowych z udziałem tira, to najczęściej dla osób znajdujących się w samochodzie, który się z nim zderzył, kończą się to śmiercią. W naszym kraju, niestety, do takich wypadków dochodzi dosyć często. Dlatego bardzo ważne jest, by zwrócić uwagę na Dzień Świadomości na temat zmęczenia kierowców, zainicjowany przez Europejską Federację Pracowników Transportu. Jest to bardzo ważny dzień. Dzień 21 czerwca dla obchodów został wybrany nieprzypadkowo. W tym najdłuższym dniu w roku kierowcy mogą zmęczyć się jeszcze bardziej — mówi wiceprzewodniczący Związku Demokratów „W imię Litwy”.

NARUSZENIA W ROZLICZANIU CZASU PRACY

ETF ogłosiła 2023 rokiem poświęconym tematowi zmęczenia kierowców. Pracownicy litewskiego sektora transportu, zwłaszcza kierowcy dalekobieżni, bardzo często spotykają się z naruszeniami rozliczania czasu pracy i wynikającym z tego skumulowanym zmęczeniem i jego konsekwencjami. Według danych Związku Zawodowego Przewoźników Litwy (LVPS) pracodawcy, grożąc nałożeniem grzywien, niewypłacaniem wynagrodzeń, nalegają i naciskają na pracowników, aby odnotowywali kilkakrotnie krótszą długość pracy niż czas rzeczywisty.

Długotrwałe zmęczenie pracowników transportu prowadzi również do znacznego wzrostu ryzyka wypadków **Fot. Marian Paluszkiwicz**

INSTRUKCJE PRACODAWCÓW

— Obecna procedura rozliczania czasu pracy, która opiera się na instrukcjach pracodawcy, a nie na faktycznie przepracowanym czasie, jest niezwykle szkodliwa nie tylko dla pracowników, którzy tracą część swoich zarobków, częściej i dotkliwiej cierpiąc na różne choroby, ale także dla państwa, które traci część podatków. Długotrwałe zmęczenie pracowników transportu prowadzi również do znacznego wzrostu ryzyka wypadków — zaznacza Tomas Tomilinas.

KONFERENCJA W SEJMIE

W środę w Sejmie odbyła się konferencja prasowa poświęcona właśnie zainicjowanemu przez ETF Dniu Świadomości na temat zmęczenia kierowców. Słowo podczas konferencji zabrał Audrius Cuzanauskas, wiceprzewodniczący Związku Zawodowego Przewoźników Litwy, który powiedział, że walkę o lepsze warunki

pracy dla kierowców utrudnia fakt, że zatrudnionych jest wiele osób z krajów trzecich.

„Litwini są prawdziwymi zakładnikami w tym sektorze, ze względu na fakt, że sprowadza się tak wiele taniej siły roboczej, że Litwini nie mają możliwości oporu i walki o swoje prawa pracownicze, o lepsze warunki pracy i o lepszą płacę” — powiedział Audrius Cuzanauskas.

W ubiegłym roku w kraju zatrudnionych było 32 tys. kierowców z krajów trzecich, a w tym roku planowane jest zatrudnienie 50 tys.

„Duża liczba kierowców ciężarówek na Litwie nie deklaruje pełnego etatu, ponieważ zmuszają ich do tego pracodawcy. Wskazuje na to analiza tachografów rejestrujących informacje o czasie pracy i odpoczynku kierowców. Pracownicy znajdują się pod presją psychologiczną, aby nie rejestrować wszystkich godzin pracy. Kiedy rozmawiamy z kierowcami z krajów trzecich, to oni mówią, że boją się kar” — mówił Cuzanauskas. ■

Noc Świętojańska jako „ochrzzczenie” pogańskiego święta

Honorata Adamowicz

W nocy z 23 na 24 czerwca, w wigilię św. Jana Chrzciciela, obchodzona jest Noc Świętojańska. Katolickie święto tradycję czerpie ze słowiańskich obchodów Nocy Kupały — nazywanej też Sobótką — związanej z letnim przesileniem Słońca i wypadającej w nocy z 21 na 22 czerwca.

— To Pan Bóg stworzył świat i stworzył świat w sposób mądry. Najdłuższy dzień i najkrótsza noc to przede wszystkim dar od Pana Boga, pewien porządek, który stworzył Pan Bóg. Paganie także to zaobserwowali. Z natury wszystkie ludy są religijne, tylko religijność jest dwójakiego rodzaju. Jest tak zwana religijność naturalna, czyli człowiek tworzy Pana Boga na swój obraz i swoje podobieństwo i jest wiara, religia objawiona, kiedy to Pan Bóg stworzył człowieka na swój obraz i swoje podobieństwo — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ks. Tadeusz Jasiński, rezydent parafii pw. św. Piotra i Pawła w Wilnie, redaktor naczelny pisma katolickiego „Spotkania”.

Czerwcową noc to wigilia dnia świętego Jana Chrzciciela, który został patronem jezior, rzek i pozostałych akwenów. Według Kościoła obecność świętego Jana sprawia, że wierni mogą bezpiecznie korzystać z wód.

SOBÓTKA PO CHRZEŚCIJAŃSKU

— U ludów pogańskich, z których my też się wywodzimy, było to święto zwane Nocą Kupały. Niemal wszystkie społeczności na swój sposób obchodzą to święto. Kiedy już Kościół przyszedł z prawdziwą wiarą, to połączył obrzędy Sobótki z chrześcijańską obrzędowością, tworząc wigilię świętego Jana Chrzciciela. Jest to ochrzzczenie pogańskiego święta nadające mu głębszej treści. Katolik nie powi-

Na Litwie Noc Świętojańska jest chętnie i hucznie obchodzona wspominając dawne słowiańskie obrzędy **Fot. Marian Paluszkiwicz**

nien wierzyć w zabobony i pokładać w tym nadzieję, że na przykład kwiat paproci zmieni nasze życie. To są pogańskie pozostałości. Wiara w magiczne obrzędy tylko osłabia wiarę w Boga — zaznacza ks. Tadeusz Jasiński.

SŁOWIAŃSKIE TRADYCJE, KTÓRE PRZETRWAŁY DO DZIŚ

Zwyczaję propagowane przez Kościół nie wyparły jednak słowiańskich tradycji. Większość dawnych obyczajów wciąż jest żywa.

Tradycje, które przetrwały do czasów współczesnych i chętnie są kontynuowane na różnych festiwalach oraz świętach wywodzących się z wierzeń pogańskich — to puszczanie wianków do wody, szukanie kwiatu paproci, rozpalanie dużego ogniska i skakanie przez ogień.

— Prawdziwy chrześcijanin powinien to święto przeżywać bez żadnych zabobonów. W ten dzień w kościołach odbywają się Msze święte, więc można udać się do Domu Bożego, pomodlić się. Oczywiście, wato też pozdrowić znajomych Janów i Janiny — zaznacza ks. Jasiński.

OGIEŃ I WODA

Od najdawniejszych czasów pogańskich wiercono, że najkrótsza noc w roku — czyli noc z 21 na 22 czerwca — ma moc magiczną i wszystko wówczas może się wydarzyć. Czuwano więc tej nocy i starano się zyskać przychylność dwóch największych żywiołów, od których zawsze zależało ludzkie życie: ognia i wody. W związku z tym wieczorem rozpalano na otwartych przestrzeniach w pobliżu rzek i jezior wielkie ogniska, które płonęły aż do świtu i przy których odbywały się różne obrzędy i zabawy z udziałem wszystkich członków społeczności, a zwłaszcza młodzieży.

W krajach bałtyckich — na Litwie, Łotwie i w Estonii — Noc Świętojańska jest w dalszym ciągu powszechnie obchodzona. Na Litwie i Łotwie to jedno z ulubionych świąt, mające charakter święta państwowego, w związku z czym 24 czerwca jest dniem wolnym od pracy. ■

Orędzie prezydenta Gitanasa Nausėdy – spojrzenie na aktualną sytuację w kraju i za granicą

We wtorek, 20 czerwca, w Sejmie RL prezydent Gitanas Nausėda wygłosił tradycyjne doroczne orędzie o stanie państwa. Głównymi tematami były sytuacja w regionie i konieczność wzmacniania bezpieczeństwa kraju.

Prezydent wypowiedział się także na temat wojny w Ukrainie, przypomniał o zagrożeniu, jakie dziś stanowi elektrownia jądrowa w Ostrowcu, skomentował sytuację na scenie politycznej Litwy, nie zabrakło też krytyki pod adresem partii rządzącej.

Przywołując doświadczenia Ukrainy, prezydent podkreślił, że Litwa musi wzmocnić swoje krajowe i regionalne środki obrony powietrznej, przyspieszyć zakup systemów obrony powietrznej średniego zasięgu oraz zwiększyć niezbędne rezerwy sił zbrojnych.

Wyraził nadzieję, że lipcowy szczyt NATO w Wilnie będzie w stanie potwierdzić osiągnięte porozumienie w sprawie rotacyjnego modelu obrony powietrznej państw bałtyckich, w tym Litwy, a także porozumienie w sprawie nowych szczegółowych planów obrony regionalnej.

SYTUACJA W UKRAINIE

Mówiąc o sytuacji w Ukrainie, prezydent zaznaczył, że poważne ostrzeżenie otrzymaliśmy 482 dni temu, kiedy Rosja zaatakowała Ukrainę. Zbrodnicza wojna, jak powiedział Nausėda, trwa już 16 miesięcy, a nieuzasadniona agresja militarna na historycznie bliski kraj dotknęła każdego mieszkańca Litwy. „Cała Litwa pomaga Ukrainie. Dzięki temu staliśmy się bardziej zjednoczeni, silniejsi i bardziej odporni. Cieszy mnie działające w Wilnie ukraińskie centrum, które stało się azylem dla tysięcy uchodźców wojennych. Jestem wdzięczny litewskim organizacjom pozarządowym, samorządom oraz strukturom biznesowym za wsparcie, którego udzielają Ukrainie, a także za szczerą troskę, aby Ukraińcom mieszkającym w litewskich mia-

Gitanas Nausėda zaznaczył, że dalszy zharmonizowany rozwój państwa jest nierozdzielnie związany ze wzrostem gospodarki

stach i miasteczkach niczego nie brakowało. Pomoc polityczna, militarna, finansowa i humanitarna Litwy i zachodniego świata demokratycznego każdego dnia ratuje ludzkie życia, pomaga stawiać opór w walce z agresorem” — powiedział prezydent Nausėda.

ZAGROŻENIE ZE STRONY ROSJI NADAL NIE SŁABNIE

Głowa państwa podkreśliła, że zagrożenie ze strony Rosji dla Litwy i całego naszego regionu nie słabnie. Świadczą o tym zamiary gromadzenia zapasów broni w Królewcu czy rozmieszczanie broni nuklearnej na Białorusi. Prezydent wspominał też o szczycie NATO, który w lipcu odbędzie się w Wilnie. „W ciągu roku od szczytu Sojuszu NATO w Madrycie wielokrotnie rozmawiałem z przywódcami państw członkowskich o potrzebie realizacji zawartych tam

porozumień i szybszego reagowania na zmieniającą się sytuację w zakresie bezpieczeństwa. Akcentowałem konieczność wzmocnienia wschodnich granic NATO oraz potrzebę rozmieszczenia na Litwie brygady wojskowej z całym niezbędnym wsparciem. Mam nadzieję, że podczas spotkania w Wilnie, będziemy mogli uzgodnić szczegółowe plany obrony regionalnej” — powiedział prezydent.

SYTUACJA W KRAJU

Szef państwa zaznaczył, że dalszy zharmonizowany rozwój państwa jest nierozdzielnie związany ze wzrostem gospodarki. Według niego, w obecnej trudnej sytuacji, gdy gromadzą się chmury recesji, należy pamiętać, że zawsze taniej jest pomóc mieszkańcom i firmom w kryzysie, niż pozostawić ich na pastwę losu.

12.>>

Prezydent poruszył także kwestię reformy podatkowej, zmian w systemach oświaty, ochrony zdrowia, stosunku do osób niepełnosprawnych, rozwoju kultury, finansowania sportu. Powiedział, że zainicjował mechanizm dodatkowej indeksacji emerytur. Prezydent wspominał tzw. aferę czekową, skrytykował rządzących, którzy zareagowali na nią pomysłem przedterminowych wyborów i dymisji. Zdaniem głowy państwa, oburzenie ludzi wywołują nie tylko trudne do zrozumienia opowieści polityków o dziesiątkach czy setkach różnych kart do płacenia za paliwo czy brak pokwitowań, ale przede wszystkim niejasne objaśnienia oraz wypieranie się odpowiedzialności.

DIALOG Z POLSKĄ

Prezydent podkreślił, że relacje z Polską są bardzo ważne. „Z prezydentem Andrzejem Dudą rozpoczęliśmy dialog na temat planu ćwiczeń z Siłami Zbrojnymi RP w naszym kraju, w tym w obronie korytarza suwalskiego. Doskonałe relacje między Litwą a Polską materializują się w nowych obszarach” — powiedział Gitanas Nausėda.

Poinformował też, że „podjęto już ważne kroki w celu wzmocnienia bezpieczeństwa militarnego kraju”.

PRZEGLĄD SYTUACJI W KRAJU I ZA GRANICĄ

Zgodnie z postanowieniami Konstytucji RL prezydent ma obowiązek wygłaszać coroczne orędzia w Sejmie, które obejmują przegląd sytuacji w kraju oraz dotyczą najważniejszych wydarzeń zarówno w polityce krajowej, jak i zagranicznej, stojących przed nią wyzwań i jej osiągnięć, a także podkreślenie znaczenia sytuacji międzynarodowej, zwłaszcza w kontekście agresji ze strony Rosji.

NIE ZABRAKŁO DYPLOMACJI I KONSTRUKTYWNEJ KRYTYKI

— Było to czwarte, przedostatnie orędzie roczne prezydenta Nausėdy. Wydaje mi się, że było

ono najmocniejsze ze wszystkich orędzi dotychczas wygłaszanych przez obecnego prezydenta. Zarówno tegoroczne jak i ubiegłoroczne orędzie wyróżnia się spokojem w kontekście orędzi Dali Grybauskaitė, dlatego, że Grybauskaitė lubiła skrytykować kogoś personalnie — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Andrzej Pukszt, politolog z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

Zauważa, że w wygłoszonym orędziu nie zabrakło dyplomacji i konstruktywnej krytyki.

— Nie zabrakło też wyważonego tonu. Wygłoszone orędzie oceniam bardzo wysoko. Była krytyka w stronę rządu — nie mogło jej zabraknąć, ponieważ sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w Europie nie jest dobra, jest kryzys ekonomiczny, popularność rządu bardzo mocno upadła, tak że prezydent musiał odnieść się do niezadowolenia społecznego, do niezadowolenia, które jest i w zakresie oświaty, i placówek medycznych, w zakresie spraw socjalnych szeroko rozumianych. Prezydent poświęcił dużo uwagi polityce międzynarodowej. Jedyne, czego mi zabrakło, to zaproszenie do dialogu. Pomimo wszystko, głównym interesem głowy państwa musi być interes i stabilność całego państwa. Wydaje

mi się, że powinno było być zainicjowane zaproszenie do okrągłego stołu, do dialogu zarówno opozycji, ekipy rządzącej i organizacji pozarządowych. Trochę tego zabrakło. Ogółem jednak było to mocne przemówienie — zaznacza politolog.

WSPÓLPRACA PREZYDENTÓW POLSKI I LITWY

W orędziu prezydenta Litwy Polska została wspomniana tylko raz w kontekście bezpieczeństwa militarnego kraju.

— Wydaje mi się, że stosunki z Polską stały się już jakby nie wyzwaniem, tylko dobrą codziennością. Są na tyle intensywne tak w zakresie bezpieczeństwa militarnego, jak i w zakresie bezpieczeństwa energetycznego. Faktycznie — chyba już od dwóch lat ta bliskość współpracy prezydentów Polski i Litwy stała się faktem i kwestią niezaprzeczalną. Z tego, co wiem, prezydent Duda ma zamiar przyjechać do Wilna 6 lipca na dzień koronacji Mendoga, tutaj jeszcze będzie okazja mówić o stosunkach polsko-litewskich — podsumowuje dr Andrzej Pukszt. ■

Justyna Giedrojć
Na podst. PAP, lrp.lt., inf. wł.
Fot. Robertas Dačkus, lrp.lt

Prezydent w orędziu wspominał tzw. aferę czekową, skrytykował rządzących, którzy zareagowali na nią pomysłem przedterminowych wyborów i dymisji

Sąd Konstytucyjny oceni, czy nielitewskie litery w paszportach są zgodne z konstytucją

Anna Pieszko

Posłowie zwrócili się do SK w sprawie Ustawy o zapisie imienia i nazwiska osoby w dokumentach, która zezwala na zapisywanie imion i nazwisk w dokumentach w języku innym niż język państwowy. Sprawa zostanie rozpatrzona przez SK w trybie pisemnym.

— Prawo do pisowni imienia i nazwiska w oryginale jest prawem każdego obywatela. To dziedzictwo rodzinne, które otrzymuje każdy człowiek. Podkreśla ono narodowość każdej osoby. W moim przekonaniu, niedopuszczalne by było, gdyby w jakimś europejskim kraju Litwini nie mogli zapisać swego nazwiska dla swych dzieci w formie takiej, jaką posiadają. Myślę, że Litwa również musiałaby przestrzegać norm i pozwolić na zapisanie nazwiska w oryginale — ocenia posłanka na Sejm Rita Tamašunienė z Akcji Wyborczej Polaków na Litwie — Związku Chrześcijańskich Rodzin.

Ustawa o pisowni nazwisk nielitewskich w dokumentach weszła w życie 1 maja ub. r. Jej przyjęcia litewscy Polacy domagali się prawie 30 lat. Latami była ona przedmiotem sporów polityków, argumentem zaś przeciwko jej przyjęciu była opinia, że nielitewska forma zapisu nazwisk zagraża zachowaniu języka litewskiego. Prawa do poprawnego zapisu nazwiska obywatele dochodzili często na sali sądowej. Znowelizowana Ustawa o zapisie imienia i nazwiska osoby w dokumentach legitymizowała nielitewskie litery W, Q, X w dokumentach, choć nie stworzyła możliwości zapisywania nazwisk osobowych z użyciem znaków diakrytycznych. Pojawiła się też możliwość zapisywania dwuznaków w imionach i nazwiskach,

Sąd Konstytucyjny (SK) we wtorek, 20 czerwca, rozpoczął rozpatrywanie złożonego wcześniej przez grupę posłów wniosku, czy jest zgodna z konstytucją uprawomocniona obecnie możliwość zapisu nazwisk obywateli Litwy w dokumentach osobowych z użyciem nielitewskich liter W, Q i X.

Propozycja zapisu imion i nazwisk w litewskich dokumentach po polsku przez lata spotykała się na Litwie ze zdecydowanym sprzeciwem

jak „sz” czy „cz”, jak również liter podwójnych, dzięki czemu „Ana” w litewskim dokumencie mogła przywrócić zapis „Anna”.

ZALECENIA VLKK — REKOMENDACYJNE

Do SK w sprawie pisowni nielitewskich nazwisk w dokumentach osobowych wystąpiło 30 posłów, głównie — opozycyjni „chłopi”. Odwołując się do wcześniejszych stwierdzeń SK, posłowie argumentowali, że choć sąd wcale nie zabronił zapisywania nazwisk w dokumentach znakami nielitewskimi, to przy zmianie pisowni nazwisk należy zwrócić się do Państwowej Komisji Języka Litewskiego (Valstybinė lietuvių kalbos komisija — VLKK), a przyjęty przez nią oficjalny wniosek

„jest wiążący dla wszystkich instytucji władzy”.

Zdaniem posłów, przyjmując poprawki do Ustawy o zapisie imienia i nazwiska osoby w dokumentach, parlament zignorował wniosek przedstawiony przez VLKK i ustanowił sporną regulację prawną, naruszając tym samym m.in. art. 14 Konstytucji o statusie państwowego języka litewskiego.

— Sąd Konstytucyjny już dużo wcześniej wypowiedział się w tej sprawie, że zalecenia Państwowej Komisji Języka Litewskiego nie są obowiązkowe — mają one charakter rekomendacyjny. Myślę, że Sąd Konstytucyjny już nie zmieni swej decyzji, ponieważ już wnioskował na ten temat — komentuje Rita Tamašunienė.

14.>>

W 2021 r. VLKK przedłożyła sejmowej komisji prawa i praworządności wniosek o zapisywanie literami łacińskimi wyłącznie nazwisk małżonków i dzieci cudzoziemców oraz cudzoziemców, którzy nabywają obywatelstwo litewskie zgodnie z dokumentem wydanym przez inne państwo.

Komisja nie poparła możliwości przepisywania nazwisk obywateli litewskich alfabetem łacińskim, jeżeli nazwisko jego rodziców lub jednego z rodziców jest wpisane w źródle dokumentu znakami nielitewskimi, a także jeżeli on, rodzice, dziadkowie, przodkowie mieli lub mają obywatelstwo innego państwa, a imię i nazwisko są wpisane w źródle dokumentu znakami nielitewskimi.

FRAGMENTARYCZNA NOWELIZACJA

Dzięki nowelizacji Ustawy o zapisie imienia i nazwiska osoby w dokumentach niektórzy litewscy Polacy zmienili już pisownię imienia i nazwiska. Jak poinformowała nasz dziennik Jolanta Kuzmienė, kierowniczka działu metrykacji cywilnej Samorządu m. Wilna, za okres, w którym obowiązują nowe regulacje prawne, czyli od 1 maja 2022 r., do urzędu wpłynęło 250 wniosków o zmianę nazwiska z użyciem dozwolonych liter. Z kolei w Urzędzie Stanu Cywilnego Samorządu Rejonu Solecznickiego złożono ogółem 9 podań z prośbą o zmianę pisowni nazwiska z litewskiego na polskie.

Część miejscowych Polaków twierdzi, że nowelizacja ustawy ich nie satysfakcjonuje, ponieważ nadal nie pozwala na zapis nazwisk w ich oryginalnej formie, ze względu na niemożność użycia znaków diakrytycznych. SK również otrzymał skargę w tej sprawie.

— Obecna ustawa nie zadowala niektórych obywateli z nielitewskimi nazwiskami, zwłaszcza tych, którzy mają w nazwisku litery ze znakami diakrytycznymi. Nie może być tak, że prawo obejmuje wyłącznie jakąś grupę obywateli i tworzy podziały między nimi, to nie jest logiczne. Obecnie tylko część obywateli może skorzystać z przysługu-

„Prawo do pisowni imienia i nazwiska w oryginale jest prawem każdego obywatela” — podkreśla Rita Tamašunienė

jącego im prawa do zmiany pisowni nazwiska. Bardziej nacjonalistycznie nastawieni posłowie uważają, że i tak to już jest bardzo dużo, ponieważ oryginalne zapisywanie nazwisk w paszportach rzekomo zagraża językowi litewskiemu.

Pragną oni, by SK rozważył, czy nie są one sprzeczne z Konstytucją RL. W moim przekonaniu konstytucja zapewnia równe prawa obywatelom poprzez zapis, że mniejszości narodowe w naszym kraju są szanowane i mogą pielęgnować swój ojczysty język, kulturę

i religię, co obejmuje również pisownię nazwisk — podkreśla Rita Tamašunienė.

Jak poinformowała Rita Tamašunienė, w czwartek, 22 czerwca, zostanie jeszcze raz przedstawiony poprawiony projekt ustawy, w którym zaproponuje się legalizację znaków diakrytycznych w nazwiskach osobowych. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Lato z ryzykiem urazów

Najczęstsze urazy w okresie letnim można podzielić na trzy kategorie w zależności od okoliczności ich wystąpienia: podczas prac ogrodniczych i rolniczych, aktywnego spędzania czasu wolnego oraz uprawiania sportu.

Aleksander Borowik

„Ręce często ulegają kontuzjom podczas pracy z różnymi narzędziami ogrodniczymi, od prostych powierzchniowych zadrapań i skręceń do bardzo poważnych obrażeń wymagających interwencji chirurgicznej. Latem nie brakuje tradycyjnych urazów, które zdarzają się podczas uprawiania sportu i spędzania wolnego czasu. Są to otarcia kolan i łokci, złamania i zwichnięcia, skręcenia więzadeł i tym podobne urazy” — mówi lekarz Šarūnas Žemaitis, kierownik oddziału ubezpieczeń Allianz Lietuva.

W ciepłym sezonie wzrasta również liczba urazów klatki piersiowej i ran kości. Do tych ostatnich dochodzi podczas uprawiania sportu, upadku z roweru, skutera, motocykla lub zderzenia z innym pojazdem rowerowym. Zdarzają się również rany kości — te zwykle się pojawiają po ataku zwierząt.

Ważne jest, aby podczas pikniku zadbać o swoje bezpieczeństwo. Należy wybrać odpowiednie obuwie, nie chodzić boso, odpowiedzialnie korzystać z łatwopalnych płynów, przygotowując się do nurkowania. Nie trzeba przeceniać swoich możliwości, warto wcześniej sprawdzić głębokość i nie pić alkoholu.

Jako jeden z głównych gwarantów bezpieczeństwa psychicznego Žemaitis wymienia ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

„Chociaż ubezpieczenie nie zapobiega kontuzjom, nie zmniejsza ryzyka urazów i na pewno nie łagodzi bólu związanego z kontuzją, zapewnia poczucie bezpieczeństwa. W przypadku lekkich urazów osoba jest niezdolna do pracy przez około 2–3 tygodnie, natomiast w przypadku poważnego urazu leczenie i rehabilitacja mogą trwać pół roku, rok lub nawet dłużej” — mówi lekarz Šarūnas Žemaitis.

Niestety, urazy się zdarzają podczas przyjemnej przejażdżki rowerowej...

Fot. Freepik.com

W konsekwencji w tym okresie dochody poszkodowanego spadają, ale rosną wydatki na zdrowie, a przecież pozostają i inne zobowiązania.

W pierwszym kwartale liczba świadczeń w ramach ubezpieczenia

Allianz Lietuva „Būk saugus” wzrosła o prawie 20 proc. Średnia wypłata w 2023 r. w pierwszym kwartale osiągnęła 522 euro.

W 2022 r. największa wypłata z tytułu ubezpieczenia akcji „Būk saugus” wyniosła 28 114 euro. ■

Rower to nie zawsze zdrowie

Na każdy ze sportów można patrzeć przez pryzmat kontuzji, które występują najczęściej, gdy się go uprawia. Nawet podejście do niego w sposób mniej wyczynowy nie gwarantuje, że nas one ominą.

Gdy wsiadamy na rower, bardziej jesteśmy narażeni na konkretne urazy. W dzieciństwie takim znakiem rozpoznawczym młodych rowerzystów były strupki na kolanach. Dobrze, by na tym się kończyło. Niestety, nie zawsze mamy tyle szczęścia.

Gdy tylko zaczyna się wiosna czy lato, gdy ludzie wychodzą na rowery, to medycy obserwują ogromny wzrost liczby urazów typowych dla upadku z roweru np. złamania obojczyka, uszkodzenia stawu barkowo-obojczykowego, złamania głowy kości promieniowej i złamania w okolicy nadgarstka.

Konsekwencją urazów jest nie tylko gips, ale rehabilitacja służąca temu, by dojść do pełnej sprawności. Często zajmuje ona więcej czasu niż samo unieruchomienie. Na szczęście, w większości przypadków udaje się uzyskać pełną sprawność.

Od 1 lipca będą kary za niechlujne skrzynki pocztowe

Aleksander Borowik

Od 1 lipca, jeśli skrzynka jest nieodpowiednia, to cała korespondencja pocztowa będzie musiała być odbierana z urzędu pocztowego. Dodatkowym utrudnieniem będą kary do 100 euro.

Niechlujna skrzynka pocztowa to taka, która jest otwarta, nieszczelna i utrudnia listonoszowi identyfikację jej adresu. W prywatnym domu zwykle nie ma problemu, bo na domu jest adres, ale kiedy mówimy o blokach mieszkalnych, bardzo ważne jest, aby listonosz zrozumiał, jaki to jest adres.

KTO WYSYŁA PAPIEROWE LISTY?

W dzisiejszych czasach, gdy wiele skrzynek pocztowych znajduje się w przestrzeni wirtualnej, wydaje się, że fizyczna skrzynka pocztowa nie ma już znaczenia. Jak istotne są te fizyczne skrzynki pocztowe? Kto nadal wysyła papierowe listy?

Liczba listów spada nie tylko na Litwie, ale i na całym świecie. Ale nadal istnieje rodzaj małej paczki, której nie można śledzić, jest to całkowicie prosty przedmiot lub paczka, która mieści się w skrzynce pocztowej. Wciąż też zamawiane są czasopisma lub gazety, prenumeraty.

Komunikaty informacyjne z różnych instytucji państwowych, rachunki wciąż wpływają na skrzynkę pocztową. Poczta więc zwraca się z prośbą do swoich klientów o zapieczętowanie i zamknięcie skrzynek pocztowych do 1 lipca.

PO KORESPONDENCJĘ – DO URZĘDU POCZTOWEGO

A od 1 lipca, jeśli skrzynka jest nieodpowiednia, to cała korespon-

Po pierwszym lipca właścicielom nieuporządkowanych skrzynek pocztowych grożą kary, które to i trafią do ich „szpakówek”.

Za nieodpowiednią skrzynkę pocztową będzie kara do 100 euro
Fot. Freepik.com

Niechlujna skrzynka pocztowa to taka, która jest otwarta, nieszczelna i utrudnia listonoszowi identyfikację jej adresu. W prywatnym domu zwykle nie ma problemu, bo na domu jest adres, ale kiedy mówimy o blokach mieszkalnych, bardzo ważne jest, aby listonosz zrozumiał, jaki to jest adres.

dencja pocztowa będzie musiała być odbierana z urzędu pocztowego.

Szacuje się, że na terenach wiejskich 60 proc. to niechlujne skrzynki pocztowe.

Poczta powinna przechowywać całą korespondencję pocztową przez 30 dni, a prenumeratę przez 60, licząc od momentu dotarcia na pocztę. Najtańszą skrzynkę pocztową można kupić nawet za 10 euro.

SIKORKA... „WYNAJĘŁA” SKRZYNKĘ POCZTOWĄ!

Jadwiga Zacharewicz mieszka przy ulicy Gėlių w podwileńskich Awizieniach. Tak jak i sąsiedzi ma skrzynkę pocztową, z której wiosną, przez kilka miesięcy... nie wolno korzystać!

— Kiedy chciałam zabrać pocztę, to zobaczyłam jakies czarno-żółte popiskujące kuleczki... — przypomina śmieszna historię sprzed trzech lat.

— Zrozumiałam, że to domek sikorki. I musiałam jej to mieszkanko wynająć, żeby rodzinka bezpiecznie doczekała końca wiosny.

I taka umowa nadal „obowiązuje”.

Pani Jadzia przed wiosną „zamyka pocztę” — uprzedzając przy tym grzecznie listonosza, a ten między sztchetami zostawia przyniesioną korespondencję.

Swoją drogą sikorka „zobowiązała się” do pilnowania sadu od szkodników. ■

Inflacja na Litwie zwolni. Gospodarka też

Bank Litwy przewiduje ujemną zmianę produktu krajowego brutto (PKB), który powinien wynieść -1,3 proc. w 2023 r. Bank centralny przewiduje również, że w 2023 r. inflacja spadnie do 8,9 proc.

Honorata Adamowicz

— Główny powód, że mamy -1,3 proc. PKB, związany jest z tym, że w pierwszym kwartale wzrost ekonomiczny był mniejszy niż oczekiwano, a spowodowane to było trudną sytuacją w przemyśle. Sektor przemysłowy jest głównym motorem napędowym litewskiej gospodarki. Niestety ostatnio stał się on największym hamulcem dla rozwoju ekonomicznego. Krajowy przemysł był hamowany przez spowolnienie na rynku nieruchomości i budownictwa mieszkaniowego zarówno na Litwie jak i na całym świecie. Znaczny wpływ miał też szok cenowy spowodowany inwazją wojskową Rosji na Ukrainę — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ekonomista Žygmantas Mauricas.

WZROST GOSPODARKI

Jak zaznaczył rozmówca, na razie nie obserwujemy ekonomicznej recesji, ale jest ona już obecna w przemyśle i ciągnie wyniki gospodarcze do dołu. Podobna sytuacja ma miejsce w innych państwach Unii Europejskiej, gdzie dużą rolę odgrywa przemysł. Dotyczy to Niemiec, Czech, Słowacji i Węgier.

Pod koniec marca Bank Litwy przewidywał, że realny PKB Litwy wzrośnie o 1,3 proc. w 2023 r. i o 3,2 proc. w 2024 r. Według obecnych prognoz Banku Litwy, oczekuje się, że w 2024 r. gospodarka wzrośnie o 2,7 proc., podczas gdy inflacja powinna spaść do 2,7 proc.

INFLACJA OBNIŻY WSKAŹNIKI GOSPODARCZE?

— To, czy przemysł pociągnie za sobą inne sektory, będzie zależało od kilku czynników. Jeżeli pociągnie, to PKB kraju spadnie jeszcze bardziej. Spadek wyników ekonomicznych może spowodować inflacja, związa-

na jest to przede wszystkim z cenami surowców. Dużo będzie zależało od tego, jakie jesienią będą ceny gazu i prądu — mówi Mauricas.

BEZROBOCIE SPADNIE, ALE NIEZNACZNIE

Zgodnie z najnowszymi prognozami, w 2023 r. bezrobocie osiągnie 7,8 proc., co oznacza wzrost w stosunku do wcześniejszej prognozy banku centralnego, która mówiła o poziomie 6,6 proc. Oczekuje się, że w przyszłym roku bezrobocie nieznacznie spadnie do 7,5 proc. (zgodnie z poprzednią prognozą miało ono wynieść 6,4 proc.).

— Na razie mieszkańcy nie odczuwają negatywnych skutków niższych niż oczekiwano wyników ekonomicznych. Przeciwnie — niektórzy czują nawet, że ich sytuacja się polepsza. Konsumpcja jest nadal ograniczana przez wysoką inflację, jednak wzrost dochodów z pracy zaczął przewyższać inflację. Ale już wkrótce możemy zauważyć niepokój wśród ludzi,

zwłaszcza wśród tych, którzy pracują w przemyśle. Może nadciągnąć fala zwolnień — mówi ekonomista.

EKSPORT SPADNIE, PŁACE WZROSNA

Według banku centralnego spadek PKB o 2,1 proc. w I kwartale był jednym z największych kwartalnych spadków od początku publikacji danych. Największy na to wpływ miało zmniejszenie produkcji przemysłowej o ok. 1/10 w stosunku do roku ubiegłego.

Bank centralny prognozuje spadek eksportu o 3 proc. w tym roku, ale wzrost o 2,9 proc. w 2024 r.

Bank Litwy skorygował również swoją tegoroczną prognozę dotyczącą wzrostu konsumpcji prywatnej do 0,4 proc. (z poprzednich 0,0 proc.), przy czym oczekuje się, że konsumpcja wzrośnie o kolejne 3,2 proc. w 2024 r.

Tymczasem średnie płace w 2023 r. powinny być o 11,1 proc. wyższe niż w ubiegłym roku, a w przyszłym roku powinny wzrosnąć o kolejne 9,3 proc. ■

Sektor przemysłowy jest głównym motorem napędowym litewskiej gospodarki
Fot. Marian Paluszkiwicz

Grupa poetycka, która znalazła się w cieniu „Skamandra” i „Żagarów”, a którą warto poznać bliżej

„Wołyń kojarzony jest z wielkim nieszczęściem, jakie miało tam miejsce w 1943 r. i w okresie późniejszym. Jednakże twórczość członków Grupy Poetyckiej »Wołyń« odnosi się do potrzeby dialogu, współpracy i porozumienia między narodem polskim i ukraińskim” — mówi prof. dr hab. Lech Wojciech Szajdak, autor książki pt. „Grupa Poetycka »Wołyń« — geneza, przedstawiciele, wiersze”.

Leszek Wątróbski: Pańska książka zatytułowana „Grupa Poetycka »Wołyń« — geneza, przedstawiciele, wiersze” jest uzupełnieniem wystawy prezentowanej w Muzeum Niepodległości w Warszawie pt. „Portret z wierszy i pamięci. Grupa Poetycka »Wołyń«”.

Lech Wojciech Szajdak: Jest ona dziesiątą z kolei poświęconą Grupie Poetyckiej „Wołyń”. Wcześniej były one eksponowane m.in. w Stawisku (Podkova Leśna), Wrocławiu, Lublinie, Poznaniu, Krzemieńcu na Wołyniu, Opinogórze, Kijowie, Środzie Wlkp. oraz w rumuńskim Cluj-Napoca. Muzeum Niepodległości postanowiło pokryć koszty wydania tej mojej monografii liczącej 544 stron. Za ten wspaniały gest składam dyrekcji Muzeum Niepodległości moje najszczerze wyrazy podziękowania. Ukazała się ona pod redakcją dr. Tadeusza Skoczka, będąc pierwszą w polskiej literaturze odnoszącą się w całości do Grupy Poetyckiej „Wołyń”. Zawiera wiersze poetów grupy oraz ich noty biograficzne wraz z fotografiami. Monografię wzbogaca krótka charakterystyka Wołynia w okresie II Rzeczypospolitej, a także geneza, założenia i działalność grupy. Całość uzupełniają fotografie pochodzące z mego archiwum rodzinnego oraz udostępnione przez krewnych innych poetów. Warto podkreślić, że niektóre dane biograficzne zawarte w niniejszej publikacji ukazują się po raz pierwszy w polskiej literaturze: Bazylego Podmajstrowicza i Zofii Wierzbickiej. Książka prezentuje również m.in. odnalezione dwa wiersze Zygmunta Jana Rumla — „Noc” i „Odwiedziny Piasta”. Dotychczas powszechnie sądzono, że jedyną członkinią grupy jest Zuzanna Ginczanka. W wyniku moich badań okazało się, że drugą członkinią była

Prof. Lech W. Szajdak na tle banera wystawy „Portret z wierszy i pamięci. Grupa Poetycka »Wołyń«”

Zofia Wierzbicka, której wiersze prezentowane były w trzech kolumnach grupy zawartych w czasopiśmie „Życie Katolickie”. Historia najnowszej polskiej literatury, w przeszłości tętniąca aktywnością, nie ukształtowała się w stabilne niepodlegające zmianom struktury i schematy. Hierarchie literackie uformowane w dwudziestolecie międzywojennym ulegają ciągłym przetransformowaniom. Dawni przemilczani i zapomniani autorzy ukazywani są obecnie na nowo, a postacie powojenne często nadmiernie eksponowane na użytek chwilowej polityki kulturalnej nie wytrzymały próby czasu. Ta konstatacja może dotyczyć Grupy Poetyckiej „Wołyń”.

Jest Pan synem Stefana Szajdaka — współzałożyciela Grupy Poetyckiej „Wołyń”...

...która powstała w Równem w latach trzydziestych XX w. z

inspiracji Czesława Janczarskiego, powojennego redaktora naczelnego miesięcznika „Miś”. Współtworzyli ją także: Waław Iwaniuk, Zygmunt Jan Rumel oraz wspomniany wcześniej mój ojciec Stefan Szajdak, który nie był Wołynianinem z urodzenia, lecz z wyboru. Pochodził bowiem z południowej Wielkopolski. Przed wojną związany był z grupą polskich poetów autentystów skupionych wokół czasopisma „Okolice Poetów” wydawanego w Ostrzeszowie. Jest on zaliczany do jednego z głównych polskich poetów autentystów obok Stanisława Czernika, Tadeusza Juliusza Demczyka, Józefa Andrzeja Frasika, Czesława Janczarskiego, Bolesława Kобрzyńskiego, Jana Bolesława Ożoga, Jerzego Pietrkiewicza.

19.>>

Mój ojciec w pierwszych dniach wojny na Wołyniu został aresztowany przez NKWD i zesłany na Syberię, gdzie przebywał w ciężkim obozie pracy. Jednak szczęście mu sprzyjało. W 1942 r. udało mu się opuścić ZSRS wspólnie z armią gen. Władysława Andersa. Następnie walczył pod Monte Cassino i studiował w Anglii. Wrócił ostatecznie do kraju i osiedlił się w Środzie Wlkp., gdzie zmarł w wieku 93 lat. Wybór Środy Wlkp. jako miejsca dalszego życia nie był dla ojca przypadkowy. Jako historyk z wykształcenia doceniał, iż to miasto w okresie I Rzeczypospolitej było centrum politycznym Wielkopolski, miejscem sejmików szlacheckich, w których uczestniczył między innymi Józef Wybicki – autor słów naszego hymnu oraz potomek Reja z Nagłowic uważany za „ojca literatury polskiej”. Ojciec początkowo pracował jako nauczyciel w szkole podstawowej. Następnie w okresie 1959–1975, do chwili przejścia na emeryturę, kierował pracami biblioteki pedagogicznej. Zgromadzony przez niego księgozbiór stanowił znaczące zaplecze naukowe dla nauczycieli i studentów Środy Wlkp., którzy w wielu przypadkach zdziwieni byli tak bogatym księgozbiorem prowincjonalnej biblioteki. Wiele wierszy ojciec zadedykował Środzie Wlkp. W uznaniu jego zasług wiosną 2019 r. Rada Miasta Środy Wlkp. nadała jednej z ulic imię Stefana Szajdaka. Ponadto pamiątki po ojcu zawarte są w stałej wystawie Muzeum Regionalnego w Kiwercach na Wołyniu, mieście, w którego szkole podstawowej ojciec był nauczycielem w okresie 1934–1939. Dane mu było żyć w burzliwym XX i XXI w. będąc świadkiem bądź uczestnikiem wielu zdarzeń historycznych. Był żołnierzem, nauczycielem, bibliofilem, bibliotekarzem, działaczem kultury, regionalistą z Wielkopolski i Kresów.

Grupa Poetycka „Wołyń” utworzona została w latach 30. tych XX wieku...

... z inicjatywy Czesława Janczarskiego. Współorganizatorami byli: Wacław Iwaniuk, Stefan Szajdak i

Okładka książki pt. „Grupa Poetycka »Wołyń« – geneza, przedstawiciele, wiersze”

Zygmunt Jan Rumel. Czesław Janczarski bardzo zabiegał o to, aby młodzi polscy poeci – członkowie grupy – mieli możliwość publikowania swoich wierszy. W tym celu udało mu się utworzyć specjalne kolumny zawierające wiersze członków grupy w dwóch czasopiśmiech: w „Życiu Katolickim” oraz w „Okolicy Poetów”. W „Życiu Katolickim” ukazało się w okresie 1936–1938 dziewięć specjalnych kolumn, a w „Okolicy Poetów” jedna. Czesław Janczarski utworzył specjalną bibliotekę Grupy Poetyckiej „Wołyń”, w której do wojny ukazały się

dwa tomiki wierszy. Niestety wojna przerwała kontynuację tego cyklu wydawniczego.

Później do Grupy Poetyckiej „Wołyń” dołączyli kolejni poeci...

...Stefan Bartczak, Zuzanna Ginczanka, Józef Łobodowski, Władysław Milczarek, Bazyli Pomajstrować, Jan Śpiewak oraz Zofia Wierzbicka. To byli młodzi przedstawiciele polskiej inteligencji, pragnący zaistnieć na literackiej mapie Polski. Jednak nie wszyscy członkowie posiadali wykształcenie filologiczne. Wśród nich byli także nauczyciele i medycy. Jednakże bez względu na posiadaną profesję tworzyli utwory poetyckie o wysokiej wartości artystycznej. Wołyńscy poeci, debiutujący w latach trzydziestych, często bezpośrednio przed wybuchem wojny, działali w prowincjonalnych miastach kresowych, znajdujących się wówczas blisko radzieckiej granicy z dala od centrów uniwersyteckich i kulturalnych.

Ich pierwsze tomiki poetyckie ukazywały się w niewielkich nakładach i w ubogiej szacie graficznej...

...oraz w małym ograniczonym zasięgu i tym samym nie miały możliwości dotarcia do szerokiego kręgu odbiorców. Jednak dzięki ich nieprzeciętnej wartości artystycznej stanowiły, co obecnie jest coraz bardziej doceniane, znaczącą część kultury artystycznej Kresów.

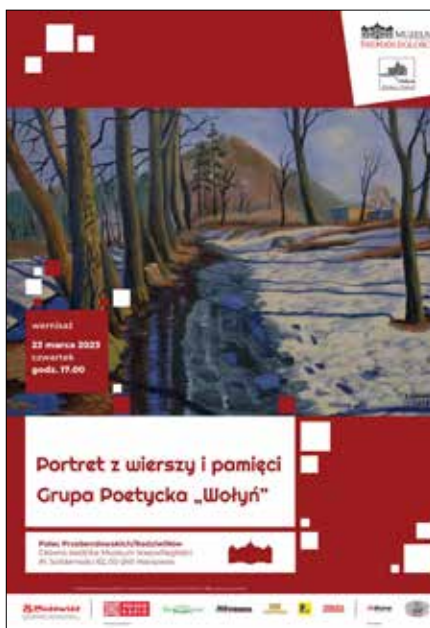
21.>>

■ Podczas otwarcia wystawy w Muzeum Niepodległości w Warszawie

20.>>

Ich poezja niezwykle pięknie dokumentuje tamten miniony świat. Ponadto ich poezja sięgała często do polskich i ukraińskich podań, legend, obrzędów, zabobonów, wyobrażeń, słownictwa pogranicza kresowego czy wreszcie bogactwa tamtejszej kultury. Jednakże, co warto podkreślić, do 1939 r. członkowie grupy opublikowali łącznie w ramach Biblioteki Grupy Poetyckiej „Wołyń” oraz nieafiliowanych z grupą 16 tomików poetyckich: W. Iwaniuk „Pełnia czerwca Poemat” (1936), „Dzień apokaliptyczny. Poemat” (1938), Cz. Janczarski „Akwarela” (1933), „Imię na korze” (1934), „Błękitna chustka” (1936), „Arkusze poetycki” (1938), J. Łobodowski „Rozmowa z Ojczyzną” (1935), „Demonom nocy” (1936), W. Milczarek „Wieża Babel” (1934), „Liryzm Wołynia” (1938), „Wołyński las” (1939), J. Śpiewak „Wiersze stepowe” (1938), Z. Ginczanka „O centaurach” (1934), B. Podmajstrowicz „Tętno krwi — mity” (1935), „Ogród poezji” (1938), „Mity” (1939). Ponadto ich wiersze opublikowane zostały w wielu czasopismach, co świadczy o ich wielkim potencjale twórczym. Wołyń kojarzony jest z wielkim nieszczęściem, jakie miało tam miejsce w 1943 r. i w okresie późniejszym. Jednakże twórczość członków Grupy Poetyckiej „Wołyń” odnosi się do potrzeby dialogu, współpracy i porozumienia między narodem polskim i ukraińskim. Przykładem są wiersze Jana Zygmunta Rumla z okresu przedwojennego. Poeta pisze w nich o swoich dwóch matkach — polskiej i ukraińskiej. Po II wojnie światowej o niezbędnym dialogu między naszymi dwoma narodami i krajami pisali wielokrotnie inni członkowie tej grupy: Józef Łobodowski i Waław Iwaniuk w utworach zamieszczonych w Kulturze Paryskiej. Zarówno Józef Łobodowski, jak i Waław Iwaniuk byli zwolennikami pojednania w duchu chrześcijańskiego przebaczenia win i braterstwa oraz wypowiadali się „przeciw upiorom przeszłości”. Tak się bowiem stało, że tragiczny splot historii miał w ostatnim półwieczu zarówno wpływ na życiorysy, jak i na recepcję poetów Grupy Poetyckiej „Wołyń”. Nie jest ona tak znana jak

Plakat wystawy w warszawskim Muzeum Niepodległości

„Skamander”, czy — głównie dzięki postaci Czesława Miłosza — wileńskie „Żagary” oraz krakowska bądź lubelska awangarda. Podczas wojny zginęło bądź zaginęło troje członków Grupy Poetyckiej „Wołyń” (Z. J. Rumel, Z. Ginczanka i S. Bardczak). Troje członków po wojnie zamieszkało poza Polską (W. Iwaniuk, J. Łobodowski, B. Podmajstrowicz). Z tułaczki wojennej wrócili do kraju J. Śpiewak i S. Szajdak. Natomiast Cz. Janczarski i W. Milczarek doświadczyli wiele negatywnych doświadczeń ze strony cenzury przy próbie nawiązywania w różnych aspektach swych utworów do Wołynia.

Pańskie prace nad monografią Grupy Poetyckiej „Wołyń” rozpoczęły się ponad 10 lat temu...

Dokładnie w roku 2012, kiedy w Środzie Wielkopolskiej przygotowana została wystawa dedykowana

Wołyńscy poeci, debiutujący w latach trzydziestych, często bezpośrednio przed wybuchem wojny, działali w prowincjonalnych miastach kresowych, znajdujących się wówczas blisko radzieckiej granicy z dala od centrów uniwersyteckich i kulturalnych.

memu ojcu oraz Grupie Poetyckiej „Wołyń” — jej genezie oraz przedstawicielom. Podczas wernisazu aktor Teatru Nowego z Poznania, Aleksander Machalica, prezentował wiersze ojca. Jego interpretacja poezji ojca znaczne mi ją przybliżyła. Zaczęłam ją rozumieć i dostrzegłem w niej piękno. Po wernisazu Aleksander Machalica zwrócił się do mnie z sugestią, abym osobiście zajął się twórczością ojca, przeciwdziałając jej zapomnieniu. To zadecydowało o zainteresowaniu się twórczością ojca, innych członków grupy oraz ich życiorysami. Docieranie do kolejnych informacji o grupie zaczęło sprawiać mi przyjemność. Zaczęłam gromadzić i zdobywać materiały oraz stopniowo je publikować w formie cząstkowych informacji, a następnie w formie antologii.

Kiedy się ukazały?

Pierwsza z nich ukazała się w 2018 r. w języku polskim, a druga w 2019 r. w językach polskim i ukraińskim i stanowiła element wystawy grupy w Kijowie. W międzyczasie publikowałem szereg artykułów o wołyńskich poetach, ale odczuwałem niedostatek danych pochodzących z materiałów źródłowych. Z tego powodu zacząłem bywać w bibliotekach, archiwach — zarówno w Polsce, Ukrainie i Rosji. Dotarłem do członków rodzin mieszkających w Polsce i w Ukrainie, uzyskując od nich wiele informacji. Podczas poszukiwań czułem, że szczęście mi sprzyja, odnajdywałem ciekawe wątki, które stawały się punktem wyjścia do dalszych poszukiwań i do kolejnych nieoczekiwanych znalezionych informacji etc. Jednakże ciągle miałem poczucie, że to jeszcze nie jest koniec, że pewne partie wymagają uzupełnień. W połowie zeszłego roku poczułem, że zbliżam się do końca moich poszukiwań. Wówczas rozpocząłem pisanie książki „Grupa Poetycka »Wołyń« — geneza, przedstawiciele, wiersze”, która stała się uzupełnieniem wystawy prezentowanej w Muzeum Niepodległości w Warszawie pt. „Portret z wierszy i pamięci. Grupa Poetycka »Wołyń«”. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski
Fot. archiwum pryw.
L.W. Szajdaka

ZOFIA STRYJEŃSKA

NOC ŚWIĘTOJAŃSKA

2023 **23** GODZ. 20.00
CZERWCA PARK PAŁACU BALIŃSKICH W JASZUNACH

PROGRAM

**ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA
 ZNAD MEREZANKI**
**ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA
 GROMADA**
**ROMSKI ZESPÓŁ
 SARE ROMA**

**ZESPOŁY
 ART OF MUSIC
 BUBLICHIKI (POLSKA)**
**DYSKOTEKA
 DJ JERIOMAS**

FST WILNO
KOPCIUSZEK
CHARLES PERRAULT

Reżyseria: Lila Kiejzik
Asystent i Choreograf: Jolanta Nowicka
Dźwięk, Światło, Video: Artur Armacki
Ryszard Rotkiewicz
Joanna Bożerodska
Idea: Edward Kiejzik

12 Września
11.00 i 14.00

**DOM KULTURY
POLSKIEJ
W WILNIE**

Bilety: 7 €
Rezerwacja: +37065264613
www.teatrstudio.lt

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. 8 683 73159

Skupujemy części zamienne do rosyjskich samochodów osobowych i ciężarówek. Tel. (8-5) 269 95 19, 8 698 36 995

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. 8 602 05 044

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. 8 611 33 626

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis). Tel. 8 688 56 717

Kupujemy ziemię, las, suchy las. Cięcia sanitarne. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 606 01 125

Kupię dokumenty (wniosek) na działkę ziemi niepodlegającej zwrotowi. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 692 88 088

Kupujemy działki pod budowę w Wilnie i rejonie wileńskim. Wykonujemy projekty. Szybkie rozliczenie. Tel. 8 606 01 125

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszo-

nym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. 8 670 06 868

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonalny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. 8 678 003 83; 8 679 46 521

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. 8 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. 8 677 34 202

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże – od 13 euro. Tel. 8 675 73 750

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno. Tel. 8 684 30 018

Montaż nagrobków. Płyty granitowe. Pomniki. Renowacja grobów. Bezpłatne konsultacje i projektowanie. www.monumentas.lt Tel. 8 631 11 105

SPRZEDAŻ

Sprzedam suchą tarcicę (tzw. „piłomateriały”) o rozmiarach: 0,1x0,1x6; 0,05x0,200x6; 0,05x0,075x6; 0,02x0,12x6. Tel. 8 618 41 164

Ukraińskie produkty z granitu od producenta. Płyty przykrywające grób. Pomniki. Wazony, świeczniki i inne. Montujemy. Konsultujemy. Ul. Elektrinės 14A, Elektreny. Tel.: 8 604 24 896, 8 674 45 839

KAWIARNIA

SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy: Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

KUPOJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE, NA DREWNO, PORĘBY, ZIEMIĘ, ZAGRODY W CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery - monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

UAB „Krekenavos agrofirma”

SKUPOJEMY BYDŁO

KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEZNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU. TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

Hotel w Wilnie
na sezon turystyczny zatrudni
dyżurnego administratora
Wymagania: znajomość języka polskiego oraz angielskiego (podstawy).
Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

Dilada

Sprzedaj balonów i wstęg
Wiązanki z balonów

ul. Kareivių 6-211, Vilnius, tel. 8 523 15128, 8 686 68827; el. p.: Info@dilada.lt, www.dilada.lt

BLUJE / YELLOW www.stipruskartu.lt #StiprusKartu #SaliuRazem

Wesprzyj wakacje sierot wojennych na Litwie

Dzwoń **1409** Przekaż 5 €

TVP WILNO	
7.00, 23.45	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Bo ja wybieram zdrowie
7.45	Televizier
7.55	Pożyteczni.pl
8.20	Polonia 24
8.45	„Światem rządzi Bóg” film dok.
9.40	S. anim. „Miś Uszatek”
9.50, 17.45	S. anim. „Stacyjkowo”
10.00	Gra słów
10.25	Słownik polsko@polski
10.50	Moda na języki
11.15	Wędrowiec Polski
11.40, 21.05	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Makłowicz w podróży
13.00	Info Wilno
13.05	wojsko-polskie.pl
13.25	Weterynarze z sercem
13.50	Kabaret za kulisami
14.40	S. „Komisariat”
15.10	Gra słów
15.35	Dobre historie
16.00	Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Egzamin z życia”
17.05	S. „Klan”
17.30	„Ugotuj nam bajkę”
17.55	Czytanie przed spaniem
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
20.50	„Kresy (nie) znane”
21.30	S. „Leśniczówka”
21.55	Dwoje i ich boje
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Uwikłani”
00.00	Studio Wilno
00.20	Sport
00.30	Podróże Małej i Dużej
00.55	S. „Egzamin z życia”

LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.25	S. „Berlińska policja”
11.15	LRT Studio Spraw Bieżących
12.15	Przyjazna Litwa
13.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	„Ulice kobiet”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Cicha ulica”
23.45	S. „Soko Leipzig”
	
6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Od... do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
20.30	Pani chłopka
21.30	Wiadomości
22.30	„Rekiny wojny” komedia
00.45	S. „Czarna lista”
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej

6.05	Przyjazna Litwa
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Perymetry historii
8.30	Droga
9.05	Dzień dobry, Litwo
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Legends. Dziś i na zawsze
13.00	Weranda
13.30	To jest kino
14.00	„Tydzień Książki 2023”
14.55	„Biedne siostry” film dok.
15.45	S. „Berlińska policja”
16.35	„Błogostawiony męczennik” film dok.
17.15	Igrzyska Europejskie. Lekka atletyka
21.00	Fokus
21.33	„Słodki koniec dnia” dramat
23.05	„Tydzień Książki 2023”
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
	
6.00	Seriale anim.
7.45, 19.30	S. „Szaleni sąsiedzi”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Kobieta niczyja”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
20.30	S. „(nie)Wszystko wliczone”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Braven” film fab.
00.30	S. „Nocny recepcjonista”
	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady

mojej kuchni	8.25, 14.50	S. „Czapla”
9.25, 16.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
10.35	S. „CSI. Miami”	
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”	
12.30	S. „Nieśmiertelny”	
17.00	Info dzień	
18.30	S. „CSI. Miami”	
19.30	S. „S.W.A.T.”	
20.30	„Ale numer!”	
21.00	„Punisher” thriller	
23.30	„Strażnik granicy” thriller	
		
5.30, 13.00	Nowy dzień	
6.30	S. „Jasnowidz”	
7.30	Przysmaki z grilla	
8.00	S. „Tajemnica”	
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”	
10.00	S. „Zwroty losu”	
11.00, 21.25	S. „Cyganeiczka Lala”	
12.00	Tworząc Litwę	
12.30	Misja lato	
14.00, 0.30	S. „Ślad”	
15.00	S. „Jasnowidz”	
16.00, 18.00	Reporter	
16.20	Sport. Pogoda	
16.30, 23.30	Oponenci	
17.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”	
18.20	Sport. Pogoda	
18.30, 23.00	Anatomia mieszkania	
20.00, 22.30	Reporter	
20.40	Sport. Pogoda	
20.50	S. „Jasnowidz”	
22.50	Sport. Pogoda	
		
5.40	S. „Hawaii 5.0”	
6.30	S. „Anatomia prawdy”	
7.30	S. „Cobra 11”	
8.30	„Magazynowe wojny”	
9.00	„Na jednym końcu haczyk”	
9.30	S. „Ostrożnie - rodzina!”	
10.30	S. „Simpsonowie”	
11.30	S. „Współczesna rodzina”	
12.30	„Talenty Wielkiej Brytanii”	

14.00	S. „Cobra 11”	
15.00	S. „CSI. NY”	
16.00	S. „Hawaii 5.0”	
17.00	S. „Anatomia prawdy”	
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”	
19.00	S. „Współczesna rodzina”	
20.00	S. dok. „Boliwia. Śladami koki”	
21.00	„Wieczne smoki” film fab.	
23.00	S. „Elementary”	
23.55	S. „Yellowstone”	
		
6.00	S. „Kadin”	
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”	
8.00	S. „Zakazany owoc”	
9.00	S. „Zranione serce”	
10.00	„Cud” dramat	
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”	
12.00	S. „Dr House”	
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”	
14.00	S. „Major Crimes”	
15.00	S. „Anupamaa”	
16.00	„Zamieśmy się żonami”	
18.00	S. „Major Crimes”	
19.00	S. „Dr House”	
21.00	S. „Steirerblut”	
22.55	S. „Police de Caractères”	
01.00	S. „Spirala”	
		
6.15	S. „Dziedzictwo”	
7.05	S. „Klan”	
7.30	S. „Leśniczówka”	
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	
8.30	„Pełnia Wiary”	
9.00	Wiadomości	
9.10	Kwadrans polityczny	
9.25	„Informacje kulturalne”	
9.40	S. „Ranczo”	
10.40	S. „Komisarz Alex”	
11.40	S. „Ojciec Mateusz”	
12.25	S. „Korona	

królów. Jagiellonowie"	19.20 „Wydarzenie aktualne"	11.30 Serwis Info Dzień	film dok.	15.30 „Bieszczady dla Jezusa 2020" film dok.
13.00 Wiadomości	21.00 „Pamiętnik Pani Hanki"	13.00 Info Raport	14.50 „Historia polskiego sportu"	16.00 „...na bezdrożach tożsamości Chaco" film dok.
13.10 „Agrobiznes"	23.05 S. „Glina"	14.30 Serwis Info Dzień	15.45 „Informacje kulturalne"	16.50 „Ma się rozumieć"
13.35 „To się opłaca"	00.10 „W trzy miesiące dookoła świata" film fab.	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	16.00 Giganci historii	17.00 Informacje dnia
13.50 S. dok. „Zwierzęta"		18.00 „Teleexpress"	16.45 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy"	17.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat"
15.00 S. „Wspaniałe stulecie"	7.00, 23.05 „Polonia 24"	18.15 „Teleexpress Extra"	18.15 S. „Królewskie sny"	17.35 „Zew natury"
16.00 Wiadomości	7.30 „Słownik polsko@polski"	18.30 „O co chodzi"	19.25 „Archiwum zimnej wojny"	18.05 „Akademia pro-life"
16.20 „ALARM!"	8.00 „Prywatne życie zwierząt"	19.00 Panorama	19.55 „Był taki dzień"	18.15 „Głos z Brukseli"
16.35 Gra słów. Krzyżówka	8.30 „Pytanie na śniadanie" (11.35 „Panorama")	19.20, 22.40 Serwis Info Wieczór	20.00 „Korona królów"	18.30 „Odpowiedzialni za Kościół"
17.05 S. „Dziedzictwo"	12.10 „Nad Niemnem"	19.35 „O tym się mówi"	20.45 „Miejsce z historią"	19.00 Modlitwa Anioł Pański
18.00 „Teleexpress"	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia"	20.15 Info Kultura	21.10 S. „Polskie drogi"	19.05 Informacje dnia
18.20 „Jaka to melodia?"	13.00 Wiadomości	20.20 „ALARM!"	22.35 S. „Piosenką przez historię"	19.15 „Rozmowy niedokończone"
19.00 S. „Ranczo"	13.15 S. „Blondynka"	20.30 Wiadomości	22.40 S. „Boża podszewka"	20.25 Święty na każdy dzień
20.00 „Jeden z dziesięciu"	15.00 „Żubry wczoraj i dziś" film dok.	21.00 Gość Wiadomości	23.30 „Flesz historii extra"	20.30 S. anim.
20.30 Wiadomości	15.40 „Cietrzew - ptak na granicy przetrwania" film dok.	21.15 „Minęła 20."		21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
20.50 Liga Narodów w siatkówce mężczyzn. Holandia-Polska	16.00 Wiadomości	22.00 „W otwarte karty"	6.00 „Kamienie wołać będą" reportaż	21.20 Modlitwa różańcowa
23.15 „Sprawa dla reportera"	16.20 S. anim. „Miś Uszatek"	22.50 „W tyle wizji".	7.00 Audiencja generalna papieża Franciszka w Watykanie (powt.)	21.50 „Głos Polski"
00.15 „Magazyn śledczy Anity Gargas"	16.40 S. anim. „Dziwne przygody Koziołka Matołka"	23.30 „W tyle wizji Extra"	7.00 Informacje kulturalne"	22.00 Koncert Jubileuszowy
00.50 „Resortowe dzieci"	17.25 „W obiektywie Polonii"	00.00 Info Wieczór	7.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy"	23.00 „Święty Patryk, apostoł Irlandii" film dok.
	17.40 „Wilnoteka"	00.30 „W akcji"	8.15 „Okrasa łamie przepisy"	23.55 Święty na każdy dzień
7.50, 22.35 „Informacje kulturalne"	18.00 Teleexpress		8.40 S. dok. „Dzika Polska"	00.00 „Wędrowiec Polski"
8.20 Gala XXII Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej	18.25 S. „Pogranicze w ogniu"	7.00 „Był taki dzień"	9.00, 13.10, 15.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych"	00.30 „Z Małej Cerkwicy do..." reportaż
9.00 „Trzeci punkt widzenia"	19.30 „Informacje kulturalne"	7.02 „Informacje kulturalne"	9.10 S. dok. „Dzika Polska"	
9.40 „Mazurki nad Wisłą"	19.45 „Czym żyje świat"	7.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy"	9.30 „Działo się w Krakowie"	6.00, 20.00 Fani czterech kółek
10.20, 19.50 S. „Robin z Sherwood"	20.05 „Gra słów. Krzyżówka"	8.15 „Okrasa łamie przepisy"	9.35 „Impresje - Marc Chagall"	9.00 Jak to jest zrobione?
11.25 „Kot w ścianie" komedia	20.30 Wiadomości	8.40 S. dok. „Dzika Polska"	9.45 „Po PRLu"	10.00 Skarby z szopy
13.15 S. „Pogranicze w ogniu"	20.55 S. „Prokurator"	9.00, 13.10, 15.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych"	10.10 „Był taki dzień"	10.30 Walka o bagaż
14.20 „Stanisław Jerzy Lec" film dok.	22.35 „Kabaretowe Naj"	9.10 S. dok. „Dzika Polska"	10.15 S. „Podróż za jeden uśmiech"	11.00 Morze złota
15.20 „Jan Lebenstein - dziennik samotnika" film dok.	23.35 „Lato, muzyka, zabawa"	9.30 „Działo się w Krakowie"	10.50 „Nie taka prosta historia"	12.00 Łowcy staroci
16.15 „Robert Mitchum, buntownik z Hollywood" film dok.		9.35 „Impresje - Marc Chagall"	11.15 S. dok. „Wszystkie kolory świata"	13.00 Łowcy staroci: renowacje
17.20 „Pora umierać" film obycz.	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	9.45 „Po PRLu"	12.05 „Tętno pierwotnej puszczy"	14.00 Dom na piaskach
	8.10 „Jedziemy"	10.10 „Był taki dzień"	12.35 S. dok. „Galeria Widmo"	17.00 Skarby z szopy
	8.50 „Agrobiznes"	10.15 S. „Podróż za jeden uśmiech"	12.45 „W kotle historii"	18.00 Łowcy staroci
	9.00 „Jedziemy dalej"	10.50 „Nie taka prosta historia"	13.15 S. „Blondynka"	19.00 Jak to jest zrobione?
	9.20 „Minęła 8."	11.15 S. dok. „Wszystkie kolory świata"	14.00 „Szerokie tory"	19.30 Jak to działa?
	10.10 „Minęła 9."	12.05 „Tętno pierwotnej puszczy"	14.20 „Niedziela"	22.00 Łowcy staroci: renowacje
	10.40 Plan dnia	12.35 S. dok. „Galeria Widmo"	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	00.00 Nagi instynkt przetrwania
		14.25 „Król strzelców"	15.20 Muzyczne chwile	

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Przystanek slow food
7.55	Wilnoteka
8.10	Polonia 24
8.40	Wojciech Cejrowski - bosy przez świat
9.30	S. anim. „Miś Uszatek”
9.35	Superkrowe ABC
10.00	Gra słów
10.25	Słownik polsko@polski
10.50	Pożyteczni.pl
11.15	Przyrodnik na tropie
11.40	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Okrasa łamie przepisy
13.00	Info Wilno
13.05	Wilnoteka
13.20	Goodbye Soviet Union
14.25	Dwoje i ich boje
15.10	Gra słów
15.35	Rola życia
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Na dobre i na złe”
17.10	S. „Klan”
17.30	S. anim. „Miś Uszatek”
17.55	S. „Uzdrowisko”
18.20	Unia kulinarna
18.40	Z Historią na Ty
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.30	S. „Ranczo”
20.30	Wiadomości
21.00	„Excentrycy czyli po słonecznej stronie ulicy” film fab.
22.45	Informacje kulturalne
23.05	S. „Ojciec Mateusz”
23.45	Info Wilno
00.00	Studio Wilno
00.15	Sport
00.30	Dobre historie
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej

6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.25	S. „Berlińska policja”
11.15	LRT Studio Spraw Bieżących
12.15	„Ulice kobiet”
13.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.20	„Złoty umysł”
20.30	Panorama
21.00	Wiadomości Rowerowe
21.30	Dajmy czadu!
00.00	„Cukierkowy facet” thriller

6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
21.00	„Jack Ryan: Teoria chaosu” thriller
23.10	„Więźniowie dzielnicy” dramat

LRT | PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	„Ulice kobiet”
7.00	Kto i dlaczego?
7.25	„Podróże”
7.30	Kuchnia Beaty
8.30	Menora
9.05	Dzień dobry
11.30	Śniadanie

	u sąsiada
12.00	Zbliżenie
13.00	Zacznij od siebie
13.30	Weranda
14.00	Międzynarodowy Festiwal Poezji „Poezijos pavasaris 2023”.
15.35	„Zapamiętajmy”
15.45	S. „Berlińska policja”
16.35	Drogi. Maszyny. Ludzie
17.05	„Elliott Erwit. Cisza brzmi fajnie” film dok.
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	Notatki przyrodnika
19.30	Wspólnymi siłami
20.30	Panorama
21.00	„Kobiety cienia” dramat
22.55	„Żółć” film fab.
00.40	„Słodki koniec dnia” dramat

6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Szaleni sąsiedzi”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Kobieta niczyja”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
17.55	„Talenty grillowe z Lidla”
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„Kapitan Majtas: Pierwszy wielki film” film anim.
21.15	„Policja zastępcza” komedia
23.40	„Kobiety kłamią lepiej” komedia

6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Czapla”
9.25, 16.00	S. „Agenci

	wymiaru sprawiedliwości”
10.30	S. „CSI. Miami”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Info dzień
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	Wrestling
21.30	„Snajper: Niewidzialny zabójca” thriller
23.35	„Punisher” thriller

5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Kwestia gustu
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Zwroty losu”
11.00, 21.25	S. „Cyganecka Lala”
12.00	Wybieram się na studia
12.30	Litewskie szkoły
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30, 23.30	Godzina TV Wolność
17.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	S. dok. „Azja 3600”
19.30, 23.00	Pół godziny z Valatką
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
00.30	S. „Ślad”

5.40	S. „Hawaii 5.0”
6.30	„Anatomia prawdy”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Przewodnik budowlany”
9.30	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”

11.30	S. „Współczesna rodzina”
12.30	„Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
17.00	S. „Anatomia prawdy”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
19.00	S. „Współczesna rodzina”
20.00	„Gliny”
21.00	Wiadomości
22.00	„Ugotowany” komedia
00.05	„Zakon” film fab.

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Tajemnice Brokenwood”
23.05	S. „Sebastian Bergman”
01.00	S. „Steirerblut”

6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Klan”
7.30	S. „Leśniczówka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30	„Pełnia Wiary”
9.00	Wiadomości
9.10	Kwadrans polityczny kulturalne”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz

Alex"	19.00 „Jazz.pl"	16.30 Info Dzień	Spóźnialski"	15.55 „Słowo życia"
11.40 S. „Ojciec	20.25 Koncert	(17.45 Info Kultura)	film dok.	16.00 Koronka do
Mateusz"	21.00 „Człowiek z Rio"	18.00 „Teleexpress"	15.45 Informacje	Miłosierdzia
12.25 S. „Korona	film fab.	18.15 „Teleexpress	kulturalne	Bożego
królów.	23.30 S. „Pitbull"	Extra"	16.00 „Giganci historii"	16.20 „Mocni w wierze"
Jagiellonowie"	00.30 „Podziemny	18.30 „O co chodzi"	16.45 „Polska i świat z	16.50 „Ma się rozumieć"
13.00 Wiadomości	krąg" dramat	19.00 Panorama	historią w tle"	17.00 Informacje dnia
13.10 „Agrobiznes"		19.20, 22.25 Serwis	17.00 S. „Blisko, coraz	17.10 „7. sakrament"
13.35 „To się opłaca"		Info Wieczór	bliżej"	17.40 „Prosto
13.50 S. dok.		19.35 „O tym się mówi"	18.10 S. „Królewskie	o gospodarce"
„Zwierzęta"		20.10 Info Kultura	sny"	18.00 „Sekrety
15.00 S. „Wspaniałe	7.00, 23.05 „Polonia 24"	20.15 „ALARM!"	19.20 „Przepis na	mnichów"
stulecie"	7.30 „Zakochaj się w	20.30 Wiadomości	sukces" film dok.	18.15 Muzyczne chwile
16.00 Wiadomości	Polsce"	21.00 Gość	20.00 S. „Korona	18.30 „Geopolityka"
16.20 „ALARM!"	8.00 „Wojciech	Wiadomości	królów"	18.55 „Poczet wielkich
16.35 Gra słów.	Cejrowski - boso	21.15 „Forum"	20.50 „Ex Libris"	Polaków"
Krzyżówka	przez świat"	22.00 „W pełnym	21.10 S. „Polskie drogi"	19.00 Modlitwa Anioł
17.05 S. „Dziedzictwo"	8.30 „Pytanie	światle"	22.35 „Szlakiem miejsc	Pański
18.00 „Teleexpress"	na śniadanie"	22.50 „W tyle wizji"	niezwykłych"	19.05 Informacje dnia
18.20 „Jaka to	(11.35 „Panorama")	23.30 „W tyle wizji	22.45 S. „Boża	19.15 „Westerplatte
melodia?"	12.10 „Stacja	Extra"	podszewka"	Młodych"
19.00 S. „Ranczo"	Innowacja"	00.00 Info Wieczór	23.35 „Działo się w	20.00 „Warto
20.00 „Jeden	12.30 S. „Ja to mam	00.30 „W akcji"	Krakowie"	zauważyć..."
z dziesięciu"	szczyście!"			20.30 S. anim. „Brat
20.30 Wiadomości	13.00 Wiadomości	7.00 „Był taki dzień"	6.00 „Katedra w	Franciszek"
20.50 Liga Narodów w	13.15 S. „Siostry"	7.02 „Informacje	Chartres - święta	21.00 Informacje dnia
siatkówce	15.00 „Giganci nauki"	kulturalne"	geometria"	(wydanie główne)
mężczyzn.	16.00 Wiadomości	7.15 S. „Najdłuższa	film dok.	21.20 Modlitwa
Holandia-Polska	16.20 S. anim. „Król	wojna	21.50 „Myśląc	różańcowa
23.15 „Sprawa dla	Maciuś Pierwszy"	nowoczesnej	Ojczyzna"	22.00 Apel Jasnogórski
reportera"	16.55 „Zakochaj się w	Europy"	22.20 Informacje dnia	22.40 „Polski punkt
00.15 „Magazyn	Polsce"	8.50 „Okrasa łamie	widzenia"	23.00 S. „Lalka"
śledczy Anity	17.25 „Przystanek	przepisy"	23.00 S. „Lalka"	00.20 „Niedziela"
Gargas"	Ameryka"	9.15 S. dok. „Dzika	00.25 „Regał"	00.25 „Regał"
00.50 „Resortowe	17.40 „Top 3 Marka	Polska"		
dzieci"	Sierockiego"	9.40 „Po PRLu"	6.00 Fani czterech	
	18.00 Teleexpress	10.05 „Szlakiem miejsc	kótek	
	18.25 S. „Pogranicze	niezwykłych"	9.00 Jak to jest	
8.00 „Muzyczne	w ogniu"	10.15 S. „Wakacje z	zrobione?	
poranki"	19.30 „Informacje	duchami"	10.00 Skarby z szopy	
8.20 „Zaginione	kulturalne"	10.45 „Przeczytaj mi tę	10.30 Walka o bagaż	
Skarby"	19.45 „Czym żyje	historię"	11.00 Morze złota	
8.30 „Przestrzeń	świat"	10.50 „Flesz historii	13.00 Łowcy staroci:	
pamięci"	20.05 „Gra słów.	extra"	renowacje	
9.05 „Szlakiem	Krzyżówka"	10.55 „Piosenką przez	14.00 Nagi instynkt	
Kolberga"	20.30 Wiadomości	historię"	przetrawiania	
9.40, 23.00 „Informacje	21.15 S. „Na dobre i	11.00 S. dok.	17.00 Skarby z szopy	
kulturalne"	na złe"	„Wszystkie kolory	18.00 Łowcy staroci	
10.05 S. „Robin z	22.10 S. „Na sygnale"	świata"	19.00 Jak to jest	
Sherwood"	22.35 „Taka jak Ty"	11.50 „Tętno pierwotnej	zrobione?"	
11.15 „Pora umierać"	23.35 S. „Królowa	puszczy"	19.30 Jak to działa?"	
film obcz.	Bona"	12.20 „Powrót lasu"	20.00 Fani czterech	
13.15 S. „Pogranicze		film dok.	kótek	
w ogniu"	6.35, 11.00 Serwis Info	12.45 „W kotle historii"	21.00 Niebezpieczny	
14.30 „Kieślowski	Poranek	13.10 „Działo się w	zawód świata	
spotyka	8.10 „Jedziemy"	Krakowie"	23.00 Pogromcy	
Wendersa"	8.50 „Agrobiznes"	13.15 S. „Blondynka"	kanalów	
15.15 „Pióro i rewolwer"	9.00 „Jedziemy dalej"	14.00 „Szerokie tory"	00.00 Nagi instynkt	
film dok.	9.20 „Minęła 8."	14.20 „Szlakiem miejsc	przetrawiania	
15.55 „La la la. Historia	10.10 „Minęła 9."	niezwykłych"		
Musicalu"	10.40 „W Kontrze"	14.30 „Historia		
17.00 „Bo oszalałem	11.30 Serwis Info Dzień	polskiego sportu"		
dla niej"	13.00 Info Raport	15.20 Muzyczne chwile		
komediadramat	14.30 Serwis Info Dzień	15.30 „Zrozumieć		
		Antycywilizacje"		

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Rok w ogrodzie
8.05	Tygiel
8.20	Polonia 24
8.50	Nowe spojrzenie
9.15	Na sygnale
10.10	S. „Różowy słoń odkrywa świat”
10.20	S. „Urwisy z Doliny Młynów”
10.40	S. „Kamienna tajemnica”
11.05	S. „WOW”
11.35	Imbir i Cytryna
11.55	S. „Plebania”
12.45	Wojciech Cejrowski - boso przez świat
13.35	Giganci historii
14.20	Fajna Polska
15.10	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.00	Całkiem niezła historia
17.15	S. „Sukces jest kobietą”
17.40	Moda na język polski
19.15	Ewangeliarz Litewski
19.25	Co się dzieje?
19.50	Kamperem po Południu
20.05	wojsko-polskie.pl
20.30	Wiadomości
21.00	„Miłość jest blisko” komedia
22.45	Informacje kulturalne
23.05	Polskie biesiady
00.35	Nowe spojrzenie
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Drogi. Maszyny. Ludzie
6.35	Urodzeni w tym samym dniu
7.30	„Przyjazna Litwa”
8.30	Wiadomości Rowerowe
9.00	Dzień dobry, Litwo
9.30	Wiadomości
12.00	S. dok. „Najdziksze

	wyspy”
12.55	„Dziki Urugwaj” film dok.
13.55	S. „Endeavour”
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.30	Kuchnia Beaty
18.30	Wiadomości
19.00	„Pechowiec” komedia
20.30	Panorama
21.00	„Przyjęcie urodzinowe” dramat
22.40	„Siła odwagi” dramat
00.35	„Candyman” thriller
	
6.05	Filmy anim.
8.55	„Ups2! Bunt na Arce” film anim.
10.40	„Tom i Jerry: Czarnoksiężnik z krainy Oz” komedia
11.45	„Pan” film fab.
14.00	„Akwamaryna” komedia
16.05	„Ślubne wojny” komedia
17.55	W świecie zwierząt
18.30	Wiadomości
19.30	„Alpha” dramat
21.25	„Barb Star jadą do Vista del Mar” komedia
23.35	„Grimbsy” komedia
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Mój najlepszy przyjaciel”
6.30	Widokówki z podróży
7.25	Złoty umysł
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	Zacznij od siebie
9.30	„Nieznani ludzie”
10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Zeszyt wileński
11.00	Jesteśmy z Ukrainy
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Śniadanie u sąsiada

12.30	W sercu Litwin
13.30	Perspektywa
14.00	„Uwaga! Poszukujemy sztuki”
14.30	Odblaski
15.00	Spacery
15.30	„Nadzieja po obu stronach Atlantyku”
16.00	Euromaxx
16.30	Weranda
17.00	S. „Wspaniałe pomysły”
18.00	„Nijole Ščiukaite. Wszystko zaczyna tobą” film dok.-muz.
19.00	Legandy. Dziś i na zawsze
20.00	To jest kino
20.30	Panorama
21.00	„Edmond” dramat
23.00	S. dok. „Lato miłości”
	
6.00	Seriale anim.
9.00	„Smaczne i zdrowe”
9.30	„Droga żywności”
10.00	„Smacznie aż strach”
10.30	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.00	„Witajcie!”
11.30	„Wzywamy lekarza!”
12.00	„Poszukiwacze świętej włóczni” film fab.
14.25	„Był sobie pies” komedia
16.40	„Bean” komedia
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„Naręczony mimo woli” dramat
21.50	„Na noże” komedia
00.40	„Policja zastępcza” komedia
	
6.00	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem
7.10	S. dok. „Jesień na farmie

	Jimmy`ego”
8.15	„Ale numer!”
8.45	„Mania chomikowania”
9.45	S. dok. „Na granicy wyginiecia: historie sukcesu”
10.55	S. dok. „Jesień na farmie Jimmy`ego”
10.40	S. dok. „Rocky Bedland. Walka o byt”
12.00	„Legenda Zorro” film fab.
14.45	„Poznaj swojego tatę” komedia
16.55	„Samoloty, pociągi i samochody” komedia
18.45	„Nie jesteśmy aniołami” komedia
21.00	„Agenci” komedia
23.15	Wrestling
	
6.00	S. „Tajemnica”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	Pytanko
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	Kwestia gustu
10.30	Misja - lato
11.00	Stop linia
11.30	Anatomia mieszkania
12.00	S. „Zwroty losu”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30	Ekсклюzywny wywiad z Gurudevem Sri Sri Ravi Shankarem
17.00	Tworząc Litwę
17.30	O przyjemnościach łaźni
18.00	Wiadomości
18.30	Bushido ring
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	Otwarta dyskusja z L. Wałęsą
21.00	Kwartet gwiazd. 30 lat
22.30	Wiadomości
23.00	S. „Zwroty losu”
	

6.10	„Gwiazdy lombardu”
6.35	S. „Wykute w ogniu”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Autopilot”
10.30	„Gazas dugnas”
11.00	S. dok. „Kacza dynastia”
11.30	S. dok. „Dzika Zambia”
12.45	S. dok.
13.55	„The Challenge: Starcie eksów”
15.00	„Wezwanie pękniętej czaszki”
16.00	„Wojny magazynowe”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
18.35	ME kobiet w koszykówce. Półfinał
20.35	Wiadomości
21.35	ME kobiet w koszykówce. Półfinał
23.35	„Miasto śmierci” dramat
	
6.00	„Świadek minionych pokoleń”
6.30	„100 lat propagandy”
7.00	S. dok. „Świat ogrodników”
8.20	S. „Straż Przybrzeżna”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Małżeństwo warte miliony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.35	S. dok. „Pokochaj swój ogród”
14.40	„Zamieńmy się z żonami”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Perła Whitstable”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Vera”
22.55	„Niesamowity Leonardo” dramat
	

6.15 S. „Siedem życzeń”	23.30 „KFP Opole - Opole 2019”	20.00 „Między słowami”	18.00 „Giganci historii”	15.20 Muzyczne chwile
7.20 „Balans bieli”		20.30 Wiadomości	18.45 „Historie o historii”	15.30 „Niedziela”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze	7.00 „Polonia 24”	21.00 Gość Wiadomości	18.55 „Kusy i inni” film dok.	15.35 „Szlak Miłosierdzia” film dok.
8.40 „Rok w ogrodzie”	7.30 „Giganci historii”	21.15 „Minęła 20.”	19.25 „Ośmiornica walcząca” film dok.	16.30 „Wierzę w Boga”
9.05 „Rok w ogrodzie Extra”	8.20 „Balans bieli”	22.00 „Demaskatorzy”	19.50 „Był taki dzień”	16.45 Muzyczne chwile
9.20 „wojsko-polskie.pl”	8.55 „Pytanie na śniadanie”	22.50 „W tyle wizji”	19.55 „Prasa donosi”	17.00 Informacje dnia
9.45 „Pełnosprawni”	13.05 S. „Wakacje z duchami”	23.30 „W tyle wizji Extra”	20.00 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”	17.10 „Historia PL”
10.10 „Sprawa dla reportera”	13.35 S. „Tajemnica Sagali”	00.00 Info Wieczór	20.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”
11.20 S. dok. „Świat w sieci”	14.10 „Ola Polonia”		21.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”	18.25 Święty na każdy dzień
12.20 „Sanatorium miłości”	14.35 „Okrasa łamie przepisy”	7.30 „Był taki dzień”	21.40 „Polska i świat z historią w tle”	18.30 „Nowa ewangelizacja”
13.20 „Z pamięci”	15.05 S. „Na dobre i na złe”	7.32 „Informacje kulturalne”	22.00 „Historia w postaciach zapisana”	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
13.30 Liga Narodów w siatkówce mężczyzn. Polska-USA	16.00 „Taka to robota czyli kabaretowy przegląd zawodów”	7.45 „Było, nie minęło”	23.35 „Był taki dzień”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
16.05 Igrzyska Europejskie, Kraków 2023	17.00 S. „Królowa Bona”	8.10 „Kusy i inni” film dok.		19.05 Informacje dnia
(18.00 Teleexpress)	18.00 „Muzyczne NAJ”	8.30 „Ośmiornica walcząca” film dok.	7.30 „Ostatnia droga Jezusa Chrystusa” reportaż	19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 Wiadomości	18.20 S. „Siostry”	9.00 „Helenka” film dok.	8.00 S. dok. „Pielgrzym miłości”	20.25 Święty na każdy dzień
21.15 ALARM!	19.10 „Szansa na sukces. Opole 2023”	9.50 „Mrówcze szlaki” film dok.	8.25 „Wędrowiec Polski”	20.30 „Manna z nieba”
21.35 S. „Komisarz Alex”	20.10 „Informacje kulturalne”	10.00 S. „Podróż za jeden uśmiech”	8.55 „Poczet wielkich Polaków”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
22.30 „Skyfall” film sensac.	20.30 Wiadomości	11.00 „Na tropie przypaw. Pikantnie i słodko”	9.00 Informacje dnia	21.20 Modlitwa różańcowa
01.00 Igrzyska Europejskie, Kraków 2023	21.20 S. „Drogi wolności”	11.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	9.15 „Westerplatte Młodych”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
	22.20 „Wschód Kultury. Europejski Stadion Kultury” koncert	11.30 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”	10.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny	22.00 Informacje dnia
8.00 Koncert	00.00 „Kabaretowe Naj”	12.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	11.00 Informacje dnia	22.40 „Polski punkt widzenia”
8.50 „Res Poloniae”		12.30 „Generał Władysław Sikorski. Tajemnica śmierci” film dok.	11.15 „Retrospekcja”	23.00 „Polskie dziedzictwo”
9.20 „Tamte lata, tamte dni”	7.00 Serwis Info Poranek	13.30 „Cud architektury” film dok.	11.20 „Marianie w Kazachstanie” (6) film dok.	23.30 „Pędzelkiem z ogona wiewiórki pisane” reportaż
9.50 Informacje kulturalne	9.30 „W Kontrze”	14.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	11.40 „Polski punkt widzenia”	00.00 „Odpowiedzialni za Kościół”
10.10 „Szcawno - Zdrój Baroque Festival 2021”	10.15 „Salon dziennikarski”	14.30 „Kuchnia Jagiellonów”	12.00 „Kropelka radości”	00.30 „Jeden Kościół, wielu świętych” reportaż
11.25 „Wydarzenie aktualne”	11.00 Serwis Info Dzień weekend	15.00 „Historia w postaciach zapisana”		
12.05 S. „Daleko od szosy”	16.00 Debata TVP INFO	15.35 „W Polskę jedziemy”	7.00 Jak to jest zrobione?	9.00 Fani czterech kółek
13.35 „Galeria sztuki na ekranie”	16.30 Info Dzień (17.15 Info Kultura)	17.00 „Operacja Lato '76 (Radom '76)” film dok.	10.00 Łowcy staroci	10.00 Łowcy staroci
14.35 „Człowiek z Rio” film fab.	17.30 „Czym żyje świat Extra”		12.00 Łowcy staroci	12.00 Łowcy staroci
16.45 „Mieszczanie żywieccy”	17.45 Infomed		16.00 Zarobić na kamperach	16.00 Zarobić na kamperach
17.25 „Lew w ziemie” dramat	18.00 „Teleexpress”		18.00 Obrońcy zabytków	18.00 Obrońcy zabytków
19.50 S. „Zmiennicy”	18.15 „Teleexpress Extra”		20.00 Sposób na remont	20.00 Sposób na remont
21.00 „Zapnijcie pasy” film fab.	18.30 „Studio Wschód”		21.00 Graty Dereka Bieriego	21.00 Graty Dereka Bieriego
23.00 „Informacje	19.00 Panorama		22.00 Niebezpieczny zawód świata	22.00 Niebezpieczny zawód świata
	19.20 Serwis Info Wieczór weekend		23.00 „Zabójczy Ken i Barbie” film dok.	23.00 „Zabójczy Ken i Barbie” film dok.
	19.30 „Kobiectym			

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Co się dzieje?
7.35	Przyroda-wędkarstwo-przyroda
8.00	S. „Na dobre i na złe”
8.50	S. „Remiza. Zawsze w akcji!”
9.30	Studio Raban
9.55	S. anim. „Leo da Vinci”
10.05	Pociąg do smaku
10.30	Moda na rodzinę
10.55	Ziarno
11.20	Weterynarze z sercem
11.45	S. „Plebania”
12.35	Było, nie minęło
13.20	Przyrodnik na tropie
13.45	Ewangeliarz Litewski
14.00	Transmisja Mszy Świętej
15.30	Trzeci punkt widzenia
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Stawka większa niż życie”
17.15	Rozmowy w Mackiewiczówce
17.50	Z Historią na Ty
18.15	S. „O mnie się nie martw”
19.00	Czas na przebój
19.45	Tygiel
20.05	Imbir i Cytryna
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Lalka”
22.20	Hity wszech czasów
23.10	Informacje kulturalne
23.30	Tygiel
22.50	Imbir i Cytryna
00.10	Rozmowy w Mackiewiczówce
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Legenda. Dziś i na zawsze
7.00	Weranda
7.30	Świąteczne myśli
8.00	Wyznania
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	To jest mój ogród

9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	Mój najlepszy przyjaciel
12.00	S. dok. „Zdumiewające Indie”
13.00	S. dok. „Wielka Afryka”
13.55	S. „Sven Hjerson”
15.30	Wiadomości
15.45	Na tropach historii
16.45	Dajmy czadu!
18.00	Drogi. Maszyny. Ludzie
18.30	Wiadomości
19.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi
19.30	Tydzień. Program spraw publicznych
20.30	Panorama
21.00	S. „Sisi”
21.55	„Rodzina to święto. Ostrzeżenie o chrzcie” komedia
23.25	„Edmond” dramat
	
6.00	Filmy anim.
8.00	„Dragon” film anim.
9.45	„Bociany” film anim.
11.30	„Charlotte's Web” film fab.
13.20	„Alex&Me” film fab.
15.05	„Gdzie jesteś, Bernadette?” komedia
17.20	Teleloto TV gra
18.30	Wiadomości
19.30	„Transformers” film fab.
22.30	„Poziom mistrza” thriller
00.35	„Dobry, zły i martwy” thriller
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Filmy anim.
9.30	S. „Theodosia”
10.00	7 dni Kowna

10.30	Wiara i życie. Prawosławie
11.00	Droga. Ewangelicy
11.30	Menora
12.00	Świąteczne myśli
12.30	Transmisja Mszy Świętej
13.40	S. anim. „Akademia Superbohatera”
14.15	„Bibi i Tina: dziewczynki kontra chłopcy” film fab.
16.00	S. „Znajdź mnie w Paryżu”
16.50	Przypomnijmy
17.00	Zbliżenie
18.00	„Tydzień Książki 2023”
19.00	„Vilnius Mama Jazz 2021”
20.30	Panorama
21.00	„Lato z operą”
21.30	„Lohengrin” opera R. Wagnera
01.00	„Rodzina to święto. Ostrzeżenie o chrzcie” komedia
	
6.00	Seriale anim.
8.30	S. „Simpsonowie”
9.00	„Zagroda marzeń”
9.30	„Sady marzeń”
10.30	S. „Z Robertem jest łatwiej”
11.00	„Żółwik Sammy 2” film anim.
12.55	S. dok. „Dzika Brazylia. Niebezpieczy świat”
14.10	„Zieleń szmaragdu” dramat
16.35	„Zamiana” komedia
18.30	Wiadomości TV 3
19.30	„Rzućmy monetę”
21.00	„Adrenalina 2” dramat
22.50	„Jeszcze dłuższe zaręczyny” komedia
	
6.00	Infokomentarze

7.00	„Mieszkam tu”
8.00	„Kolory lasu”
8.30	„Róg tura”
9.00	Strongmani
10.00	S. dok. „Na granicy wyginiecia: historie sukcesów”
11.10	S. dok. „Na ratunek wielkiej pszczoły Jimmy'ego”
12.15	„Mania chomikowania”
13.15	„Wezwanie”
14.15	„Orzeł czy reszka”
15.20	„Bitwa ekstransosów”
17.30	S. dok. „Największe tajemnice świata”
19.30	S. „FBI”
21.30	S. „Czarna lista”
22.30	„Ojciec chrzestny III” dramat
	
6.00	S. „Tajemnica”
8.00	S. dok. „Drogi partyzanckie”
8.30	Akademia wsi
9.00	Kod zdrowia
10.00	W świecie koszykówki
10.30	Msza święta
12.00	S. „Zwroty losu”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30, 21.30, 24/7	
17.30, 22.00	Pół godziny z Valatką
18.00	Wiadomości
18.30	W świecie koszykówki
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. „Na tropie zabójców”
22.30	Wiadomości
23.00	S. „Zwroty losy”
	
6.10	„Gwiazdy lombardu”
6.35	„Wykute w ogniu”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Na jednym końcu

haczyk”	
10.00	„E-gazas dugnas”
10.30	S. dok. „Na dwóch kofach”
11.00	S. dok. „Kacza dynastia”
11.30	S. dok. „Kosmos. Odyseja czasu i przestrzeni”
12.45	S. dok. „Arabskie piekło”
13.55	„The Challenge: Starcie eksów”
15.00	„Wezwanie pękniętej czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
17.50	ME kobiet w koszykowie. Mecz o 3. miejsce
19.00	„Najlepsi kierowcy ciężarówek”
19.50	S. „Lekcje przetrwania”
20.50	ME kobiet w koszykowie. Finał
22.50	Wiadomości
23.55	„Ostrze róży” komedia
	
6.15	„Świadkowie minionych pokoleń”
6.45	„100 lat propagandy”
7.15	S. dok. „Pokochaj swój ogród”
8.20	S. „Straż Przybrzeżna”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Małżeństwo warte miliony”
12.30	„Przyjęcia z Rachel Allen”
13.00	Pozdrowienia
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Pełta Whitstable”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Francuskie morderstwa”
23.05	„Pan Idealny” komedia
TVP 1	
6.05	„Sprawa dla reportera”

7.00 Słownik polsko@polski	szosy"	13.30 „Nie da się ukryć”	18.00 „Giganci historii”	14.00 „Spełnić marzenie” film fab.
7.25 „wojsko-polskie.pl”	18.15 „Niedziela z...”	14.00, 16.15, 17.30 Serwis Info Dzień weekend	18.45 „Polska z bocznej drogi”	15.50 „Słowo życia”
7.50 „Słowo na niedzielę”	19.10 „Brunet wieczorową porą” komedia	16.00 „Za kulisami”	19.00 „Wniebowzięci” film TVP	16.00 „Wies - to też Polska”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze	21.00 „Gentleman z rewolwerem” film fab.	16.50 „Ludzie z miasta”	19.45 „Świadkowie czasu”	17.00 Informacje dnia
9.00 „Tydzień”	22.40 „Informacje kulturalne”	17.00 „Okiem wiary”	20.00 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”	17.10 Koncert życzeń
9.30 „Zakochaj się w Polsce”	23.10 „Trzeci punkt widzenia”	18.00 „Teleexpress”	20.45 „Działo się w Krakowie”	17.45 „Sekrety mnichów”
10.00 S. „Janosik”	23.50 „Mistrz. Jan Matejko znany i nieznan” film dok.	18.15 „Teleexpress Extra”	20.50 „Świadkowie nieznanych historii”	18.00 „Zostań żołnierzem RP”
11.00 Liturgia prawosławna z uroczystości ku czci św. Onufrego w Jabłecznej		18.30 Teleexpress na deser	21.30 S. „Osiecka”	18.15 Muzyczne chwile
12.35 „Między ziemią a niebem”	7.00 „Giganci nauki”	19.00 Panorama	22.10 „Świadkowie czasu”	18.30 „Sól Ziemi”
(13.00 Modlitwa Anioł Pański)	7.50 S. „Zmiennicy”	19.25 „Studio Zachód”	22.30 „Historia w postaciach zapisana”	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
13.20 Liga Narodów w siatkówce mężczyzn. Polska-Włochy	8.55 „Pytanie na śniadanie”	19.50 „INFO V4+”	00.00 „Śmierć jak kromka chleba” dramat	19.05 Informacje dnia
15.35 „Z pamięci”	12.45 „Misja Zambia”	20.05 „Głębia ostrości”		19.15 „Rozmowy niedokończone”
16.05 Igrzyska Europejskie, Kraków 2023	13.00 „Dokument”	20.30 Wiadomości		20.25 Święty na każdy dzień
(18.00 Teleexpress)	13.50 „Słowo na niedzielę”	21.00 Gość Wiadomości		20.30 S. anim.
20.30 Wiadomości	14.00 Transmisja Mszy Świętej	21.15 „Minęła 20.”		21.00 Informacje dnia
21.15 „Bądźmy razem” koncert	15.15 S. „Zmiennicy”	22.00 „Gdzie jest Pan Cogito?”		21.20 Modlitwa różańcowa
23.05 „Wielkie wesele” komedia	16.15 „Fajna Polska”	22.50 „Strefa starcia”		21.50 „Myśląc Ojczyzna”
00.45 Igrzyska Europejskie, Kraków 2023	17.00 „Wojciech Cejrowski - boso przez świat”	00.00 Info Wieczór		22.00 Apel Jasnogórski
	17.30 „Polacy to wiedzą!”			22.20 Informacje dnia
	18.00 „Muzyczne NAJ”			22.40 „Retrospekcja”
	18.25 S. „Siostry”			22.45 „Stan bezpieczeństwa państwa”
	19.15 „Lato, muzyka, zabawa”			22.55 Święty na każdy dzień
	20.10 „Informacje kulturalne”			23.00 Film dok.
	20.30 Wiadomości			23.55 Muzyczne chwile
	21.20 S. „Komisarz Alex”			00.00 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
	22.15 „Polskie Biesiady” koncert			00.30 „Tam, gdzie Bóg płacze”
	23.15 „Warszawa. Wczoraj i dziś”			
	00.25 „Słownik polsko@polski”			
				
8.00 „Maryla Rodowicz i jej gitarzyści” koncert	7.00, 10.35 Serwis Info Poranek	7.30 „Był taki dzień”	6.10 „Filmowe życiorysy”	7.00, 10.00 Jak to jest zrobione?
9.00 „Nabożeństwo z Kościoła Chrześcijan Baptystów w Łodzi”	9.30 „W Kontrze”	7.33 „Informacje kulturalne”	7.00 „Jestem mamą”	9.00 Fani czterech kółek
10.05 „Kromer Festival Biecz 2020”	10.10 „Magazyn śledczy Anity Gargas”	7.45 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”	7.15 „Mocni w wierze”	11.00 Łowcy staroci
11.20 S. „Szpital na peryferiach”	10.50 „Woronicza 17”	8.05 „Słaba wiara” film TVP	7.45 „Regał”	12.00 Dom na piaskach
12.30 „Od ucha do ucha”	12.00 Serwis Info Dzień weekend	9.00 Msza grekokatolicka	8.20 „Muzeum Powstania Warszawskiego” reportaż	14.00 Walka o bagaż
13.10 „Trzeci punkt widzenia”	13.00 „Czym żyje świat Extra”	10.00 S. „Podróż za jeden uśmiech”	8.45 „Ocalić od zapomnienia”	16.00 Obrońcy zabytków
13.50 „King Kong” film przygodowy		11.00 S. „Wakacje z duchami”	8.55 „Poczet wielkich Polaków”	18.00 Sposób na remont
16.10 „Wędrowiec Polski”		11.30 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”	9.00 „Słowo życia”	19.00 Zarobić na kamperach
16.50 S. „Daleko od		12.15 „Kuchnia dwudziestolecia”	9.05 „Polski punkt widzenia”	20.00 Wojny hotelowe
		12.45 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	9.25 Święty na każdy dzień	21.00 Parker na złotym szlaku
		13.05 „Biuro 39. Dewizy dla Kima” film dok.	9.30 „Z Parlamentu Europejskiego”	22.00 Mroczne sekrety Playboya
		14.05 „Przestrzeń pamięci”	10.00 „Spotkania z lasem”	00.00 Ocalić dom
		14.30 „Kuchnia Jagiellonów”	10.10 Spotkanie z Magdą Buczek	
		15.00 „Historia w postaciach zapisana”	10.15 „Manna z nieba”	
		16.30 „Tasmania - wyspa dziwna i piękna” film dok.	10.30 Msza święta z Jasnej Góry	
		17.20 „Arsenal”	11.35 „Niedziela”	
		17.45 „Informacje kulturalne”	11.40 „Cudowna Pani w bukowskim obrazie” film dok.	
			12.00 „Cały dla Ciebie” film dok.	
			13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański	
			13.15 „Papież Polak do rodaków”	
			13.50 Muzyczne chwile	

TVP WILNO
7.00 Imbir i Cytryna
7.20 Nowe spojrzenie
7.45 Starszaki
8.10 Było, nie minęło
8.35 Fajna Polska
9.25 S. anim. „Różowy stoń odkrywa świat”
9.35 Jak to działa
10.05 Gra słów
10.30 Słowni polsko@polski
10.55 Piosenka u Ciebie
11.20 S. dok. „Dzika Polska”
11.45 S. „Ranczo”
12.30 Kuchnia dwudziestolecia
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.35 Imbir i Cytryna
14.00 Hity wszech czasów
14.50 S. „Sukces jest kobietą”
15.10 Gra słów
15.35 Moda na język polski
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Czas honoru”
17.05 S. „Klan”
17.30 Różowy Stoń odkrywa świat
17.40 Jak to działa
18.05 S. „Barwy szczęścia”
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości
21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25 S. „Leśniczówka”
21.50 Wielcy Polacy, wielkie historie
22.45 Informacje kulturalne
23.00 S. „Młody Piłsudski”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno
00.15 Sport
00.25 Unia kulinarna
00.55 S. „Czas honoru”
LRT   TV
6.00 Hymn Republiki

Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
8.30 Wiadomości
8.55 S. „Soko Leipzig”
9.40 S. „Alpejscy detektywi”
10.25 S. „Berlińska policja”
11.15 LRT Studio Spraw Bieżących
12.15 Nomedą przyszła w gości
13.15 Euromaxx
13.30 Kto i dlaczego?
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.30 S. „Zaklinacze koni”
17.15 S. „Wszystko dla pań”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Wikingowie”
22.50 S. „Cicha droga”
23.45 S. „Soko Leipzig”

6.00 Filmy anim.
7.00 S. „Ratownicy”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Świeża krew”
11.00 Całuję. Ruta
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Miłosne potyczki”
15.30 S. „Złoty chłopak”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „22 Jump Street” komedia
00.45 S. „Świeża krew”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Nomedą przyszła w gości

7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Kobiece ulice
8.30 LRT OPUS
9.05 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Co lepszego, sąsiedzie?”
12.00 S. „Wspaniałe pomysły”
12.25 S. dok. „Odkrywanie mody”
12.50 „Szkoła kreatywności”
13.00 „Perspektywa”
13.30 „Uwaga! Poszukujemy sztuki”
14.00 Koncert życzeń
15.35 „Mierzeja Kurońska” film dok.
15.45 S. dok. „Berlińska policja”
16.35 „Encyklopedia Gustawa”
17.05 „Dzieci tysiąclecia”
18.00 S. „Służyć i bronić”
19.00 Weranda
19.30 „Nędznicy” Victoria Hugo - prawdziwy głos ludu” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Spirits in the Forest - A Depeche Mode Film” film dok.
22.55 „Stanowisko archeologiczne w Kierowie” film dok.
23.05 S. „Sisi”

6.00 Seriale anim.
8.10 „Kapitan Majtas: Pierwszy wielki film” komedia
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Niewierna”
14.00 S. „Kobieta niczyja”
15.00 S. anim.
16.00 Wiadomości TV3
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Szaleni sąsiedzi”

20.30 S. „(nie)Wszystko wliczone”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Czarna Skrzynka” thriller
01.15 S. „Cobra 11”

6.00 S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30 „Zasady mojej kuchni”
8.20, 14.50 S. „Czapla”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 „Wezwanie”
11.40, 17.30 S. „Policja Chicago”
12.30 S. „Nieśmiertelny”
17.00 Dzień info
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „S.W.A.T.”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Ong Bak 3” film fab.
22.55 S. „Czarna lista”
23.55 „Ojciec chrzestny III” film fab.

rytas .tv

6.00 Bushido ring
6.30 S. „Jasnowidz”
10.00 24/7
11.00, 21.25 S. „Cyganeczka Lala”
12.00 Wybieram się na studia
12.30 Akademia wsi
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00, 23.30 S. „Dziki”
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Misja lato
19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
20.00, 22.30 Reporter
20.20 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Pytanko
00.30 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”

6.30 „Anatomia prawdy”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Rzucam monetę”
10.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30 S. „Simpsonowie”
11.30 S. „Współczesna rodzina”
12.30 „Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaii 5.0”
17.00 S. „Anatomia prawdy”
18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”
19.00 S. „Współczesna rodzina”
20.00 S. dok. „Boliwia. Śladami koki”
21.00 „Zakładnik” thriller
23.05 „Zombie express” dramat

6.00 S. „Kadin”
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”
9.00 S. „Zranione serce”
10.00 „Cud” dramat
11.00 S. „Straż Przybrzeżna”
12.00 S. „Dr House”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Major Crimes”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 „Zamieśmy się znanymi”
18.00 S. „Major Crimes”
19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Tajemnicza droga”
23.15 S. „Francuskie morderstwa”
01.20 S. „Jednostka do zadań specjalnych”

TVP 1

6.20 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Klan”
7.30 S. „Leśniczówka”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Studio Raban”

9.00 Wiadomości	19.50 S. „Robin z Sherwood”	10.40 Plan dnia	15.45 „Polska i świat z historią w tle”	bonifratrów”
9.10 Kwadrans polityczny	21.00 „Kwiat mojego sekretu” komediodramat	11.30 Serwis Info Dzień	17.00 S. „Blisko, coraz bliżej”	17.55 „Spotkania z lasem”
9.25 Informacje kulturalne	22.55 „Informacje kulturalne”	13.00 Info Raport	18.15 S. „Królewskie sny”	18.05 „Świadkowie”
9.40 S. „Ranczo”	23.25 „Śmierć jak kromka chleba” dramat	14.30 Serwis Info Dzień	19.25 „Tynne. Termopile Kresów” film dok.	18.30 „Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza - tzw. pogrom kielecki” reportaż
10.40 S. „Komisarz Alex”		16.30 Info Dzień	20.00 S. „Korona królów”	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	7.00 „Polacy to wiedzą!”	17.30 „Rodzina i praca”	20.50 „Flesz historii”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	7.30 „Konfirmacja u metodystów”	17.40 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	21.05, 22.40 „Działo się w Krakowie”	19.05 Informacje dnia
13.00 Wiadomości	7.50 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”	18.00 „Teleexpress”	21.15 S. „Polskie drogi”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
13.10 Agrobiznes	8.00 „Smaki świata”	18.15 „Teleexpress Extra”	22.45 S. „Boża podszewka”	20.25 Święty na każdy dzień
13.35 „Magazyn Rolniczy”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	18.30 „O co chodzi”	23.40 „Warchoły” film fok.	20.30 S. anim. „Opowieści Theo”
13.50 S. dok. „Zwierzęta”	12.10 „Przystanek Ameryka”	19.00 Panorama		21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	19.20, 22.35 Serwis Info Wieczór	6.30 „Orędowniczka w codzienności” reportaż	21.20 Modlitwa różańcowa
16.00 Wiadomości	13.00 Wiadomości	19.35 „O tym się mówi”	7.00 „Ze szkolnej ławki”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
16.20, 21.15 ALARM!	13.15 S. „Komisarz Alex”	20.10 Info Kultura	8.15 „Odpowiedzialni za Kościół”	22.00 Apel Jasnogórski
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	14.05 S. „Drogi wolności”	20.15 „ALARM!”	8.40 Muzyczne chwile	22.20 Informacje dnia
17.05 S. „Dziedzictwo”	15.00 „Z archiwum i pamięci”	20.30 Wiadomości	8.55 „Poczet wielkich Polaków”	22.40 „Polski punkt widzenia”
18.00 „Teleexpress”	16.00 Wiadomości	21.00 Gość Wiadomości	9.00 Informacje dnia	23.00 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
18.20 „Jaka to melodia?”	16.20 „Alchemik”	21.15 „Minęła 20.”	9.05 „Wieś - to też Polska”	23.30 „Póki nadzieja” film dok.
19.00 S. „Ranczo”	16.35 „Laboratorium alchemika”	22.00 „Nie da się ukryć”	10.15 „Słowo życia”	00.45 Muzyczne chwile
20.00 „Jeden z dziesięciu”	17.25 „INFO V4+”	22.15 „Resortowe dzieci”	10.20 Muzyczne chwile	
20.30 Wiadomości	17.50 „Polacy Światu”	22.50 „W tyle wizji”	10.30 S. anim. „Moja katolicka rodzina”	
21.35 S. „Velvet”	18.00 Teleexpress	23.30 „W tyle wizji Extra”	10.55 Święty na każdy dzień	6.00 Fani czterech kótek
22.30 „Reset” film dok.	18.25 S. „Pogranicze w ogniu”	00.00 Info Wieczór	11.00 Informacje dnia	9.00 Jak to jest zrobione?
23.35 „Arena poglądów”	19.30 „Informacje kulturalne”	00.30 „W akcji”	11.15 „Rozmowy niedokończone”	10.00 Skarby z szopy
00.35 „Balans bieli”	19.45 „Czym żyje świat”		12.20 „Stan bezpieczeństwa państwa”	10.30 Walka o bagaż
	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	7.00 „Był taki dzień”	12.30 „Polskie dziedzictwo”	11.00 Morze złota
8.00 „Muzyczne poranki”	20.30 Wiadomości	7.02 „Informacje kulturalne”	13.00 Modlitwa Anioł Pański	12.00 Łowcy staroci
8.20 „Słowobranie”	21.20 S. „Dom”	7.15 S. „Blisko, coraz bliżej”	13.03 Informacje dnia	13.00 Łowcy staroci: renowacje
9.00 „Wędrowiec Polski”	23.05 „Polonia 24”	8.30 „Okrasa łamie przepisy”	13.20 „Filmowe życiorysy”	14.00 Gorączka złota: Biała woda
9.35 „Informacje kulturalne”	23.35 „Z archiwum i pamięci”	8.55 S. dok. „Dzika Polska”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	17.00 Skarby z szopy
10.05 S. „Szpital na peryferiach”		9.45 „Po PRLu”	15.20 Muzyczne chwile	17.30 Dom na piaskach
11.20 „Bo oszalałem dla niej” komediodramat	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	10.40 „Działo się w Krakowie”	15.30 S. „Lalka”	18.00 Łowcy staroci
13.15 S. „Pogranicze w ogniu”	8.10 „Jedziemy”	10.45 „Ex Libris”	16.50 „Ma się rozumieć”	19.00 Jak to jest zrobione?
14.25 „Zabawa w chowanego” film TVP	8.50 „Agrobiznes”	11.10 S. dok. „Wszystkie kolory świata”	17.00 Informacje dnia	19.30 Jak to działa?
15.25 „Reżyserzy”	9.00 „Jedziemy dalej”	12.00, 12.40, 21.08 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	17.10 „Sanktuaria polskie”	20.00 Łowcy staroci
16.25 „Romeo i Julia” film anim.	9.20 „Minęła 8.”	12.45 „W kotle historii”	17.30 „Porady medyczne	21.00 Nagi instynkt przetrwania
16.45 „Lew w zimie” dramat	10.10 „Minęła 9.”	13.15 S. „Blondynka”		
19.10 „Trzeci punkt widzenia”		14.00 „Szerokie tory”		
		14.30 „Krótki dzień pracy” film TVP		
		15.45 „Informacje kulturalne”		
		16.00 „Giganci historii”		

„Żadnego cappuccino po godzinie 12!”

„Proszę, żadnego cappuccino po godzinie 12!” — z transparentem opatrzonym takim hasłem ulicami Rzymu przeszła kobieta. Jej nietypowa akcja spotkała się z aplauzem kelnerów i barmanów w okolicznych lokalach. Włosi przez cały dzień piją espresso, a wyjątkiem jest czas śniadania, gdy sięgają mleczne odmiany kaw i raczą swoje podniebienie cappuccino czy caffè latte. Zamówienie popularnego cappuccino po południu, szczególnie jako dodatku do pizzy czy innego dania obiadowego, bywa tam traktowane jako faux pas. Nieliczne lokale decydują się nawet na ograniczenie godzin serwowania kaw z mlekiem wyłącznie do godz. 12.

Fot. Pixabay.com

Przez pół wieku budował dom w skale

Nissim Kahlon przez pół wieku tworzył w nadmorskiej Herceliji Dom Pustelnika, który składa się z dziesiątek komnat wykutych w piaskowcu. Dzieło Kahlona określono jako „wyjątkową kreację ekologiczno-artystyczną, którą trudno opisać słowami”. Wkrótce jednak mężczyzna opuści swoją pustelnię, gdyż władze zdecydowały się zbudować w tym miejscu promenadę. Jeden z obrońców tego miejsca to burmistrz Herceliji Mosche Fadlon, który zwrócił się do UNESCO z prośbą o uznanie Domu Pustelnika za obiekt chroniony. Jednak Ministerstwo Ochrony Środowiska uznaje, że domostwo Kahlona to „ogromny kompleks jaskiń, który poważnie niszczy klif i publiczne przejście wzdłuż plaży”. Dodano, że nigdy nie było pozwolenia na budowę. Jednocześnie izraelskie MSW poinformowało, że na miejscu Domu Pustelnika ma powstać nadmorska promenada z połączeniami transportowymi z miastem i „przyszłymi obszarami rozwoju”.

W tej miejscowości za selfie trzeba zapłacić

5 franków szwajcarskich, czyli niespełna euro, trzeba zapłacić za możliwość zrobienia sobie zdjęcia na molo w miejscowości Iseltwald nad jeziorem Biel w Szwajcarii. Opłatę wprowadziły władze gminne z powodu dużej liczby turystów. Od pewnego czasu mieszkańcy wioski Iseltwald narzekają na zbyt dużą liczbę turystów, którzy odwiedzają miejscowość na jeziorem Biel. To efekt popularności zdobytej przez miejscowość dzięki południowokoreańskiemu serialowi „Crash Landing on You”. Niektóre sceny kręcono właśnie w malowniczej miejscowości w Szwajcarii.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Sesja fotograficzna nad wodą dla najlepszych koleżanek Fot. Marian Paluszkiewicz